

TENNESSEE WILLIAMS

KAT OP EEN
HEET
ZINKEN DAK

VERTALING JACOB DERWIG
EN KIM VAN KOOTEN

Personages

Margaret

Brick

Mae

Big Mama

Dixie, een klein meisje

Big Daddy

Dominee Tooker

Gooper

Dokter Baugh

Lacey, een zwarte bediende

Sookey, idem

Nog een klein meisje en twee jongetjes

eerste bedrijf

Het doek gaat op. In de badkamer wordt gedoucht. De badkamerdeur staat half open. Een knappe, jonge vrouw met een gespannen gezichtsuitdrukking komt de slaapkamer binnen en loopt door naar de badkamerdeur.

margaret probeert boven het lawaai van de douche uit te komen

Eén van die nekloze kutkinderen heeft net een gebakje naar me gegooid, dus ik moet me omkleden!

Margaret praat snel en lijsig tegelijkertijd. Tijdens haar lange monologen gebruikt ze dezelfde vocale trucjes als die van een priester tijdens een liturgische psalm. Haar zinnen zijn zangerig en langer dan haar longen aan kunnen, zodat ze steeds naar adem moet happen. Soms lardeert ze zinnnetjes met wat woordeloos gezang, zoals ‘Da-da-daaaa!’ Brick zet de douche uit, roept haar, maar we zien hem nog steeds niet. De toon van beleefd geveinsde

interesse (die onverschilligheid - of nog iets ergers - maskeert) is karakteristiek voor de manier waarop hij met Margaret praat.

brick Wat zei je, Maggie? Het water maakte nogal veel lawaai dus ik kon je niet verstaan...

margaret Nou, ik! - zei dus! - dat één van die nekloze kutkinderen mijn prachtige zijden jurk heeft verziekt, zodat ik me moet verkleeden...

Ze trekt de laden van het dressoir open en trapt ze weer dicht.

brick Waarom noem je Goopers kindjes nekloze kutkinderen?

margaret Omdat ze geen nek hebben! Dat lijkt me reden genoeg, of niet?

brick Hebben ze geen nek?

margaret Geen nek te zien. Die dikke vette koppetjes zitten zó, op die dikke vette lijfjes, zonder enige vorm van overgang.

brick Da's nou jammer.

margaret Ja, dat is zeker jammer, want je kunt geen nekjes omdraaien die er niet zijn. Toch, schat?

Ze stapt uit haar jurk en staat in een onderjurkje van ivoorkleurig satijn en kant.

Nekloze gedachten, dat zijn het. Alle mensen zonder nek zijn gedachten...

Beneden horen we kindergegil.

Hoor je ze? Hoor je ze gillen? Ik weet niet waar ze die strottenhoofdjes hebben zitten hoor, zo zonder nek. Och man, ik raakte zo opgefokt aan tafel vanavond, dat ik bang was dat ik mijn hoofd naar achteren zou gooien en zo hard zou gaan gillen dat je het in Arkansas zou kunnen horen, en in stukjes van Louisiana en Tennessee. Ik zeg tegen die heerlijke schoonzus van jou: 'Mae, lieverd, zou je die lekkere rakkers niet liever aan een aparte tafel zetten met een plastic kleedje d'r over? Ze maken d'r zo'n rotzooi van en dit kanten tafelkleed is zo mooi.' Zet ze van die joekels van ogen op en zegt: 'Oh neeeee! Op de verjaardag van Big Daddy? Dat zou-ie me echt nooit vergeven!' Nou, ik kan je wel vertellen, Big Daddy zit nog geen twee minuten aan tafel met die vijf slurpende kwijlende nekloze kútkinderen of hij smijt zó z'n vork neer en schreeuwt: 'Godverdomme Gooper, zet die varkens even lekker aan een trog in de keuken, wil je?' Nee, echt, ik dacht dat ik gek werd!

't Is toch niet normaal, Brick, ze hebben er vijf en nummer zes is in aantocht. Ze hebben die hele roedel hier mee naartoe genomen om ze tentoon te stellen alsof het een veemarkt is. Echt, ze laten die kinderen de hele dag kunstjes doen! 'Junior, laat Big Daddy even zien hoe je dit, laat Big Daddy even zien hoe je dat, Zusje, doe jij anders even je voordrachtje, schatje, lach 'ns, dat we de kuiltjes in je wangen kunnen zien. Ventje, laat Big Daddy 'ns zien dat je op je hoofd kunt staan!' Het gaat de héle dag door, net als die constante stroom van opmerkingen op het feit dat wij nog geen nageslacht hebben weten te produceren, compleet kinderloos zijn en dus compleet nutteloos! En natuurlijk is het grappig, maar het is ook walgelijk omdat het zo overduidelijk is waar ze mee bezig zijn!

brick *ongeïnteresseerd* Waar zijn ze mee bezig, Maggie?

margaret Ach, alsof jij dat niet weet, waar ze mee bezig zijn.

brick *komt tevoorschijn* Nee, ik heb geen idee waar ze mee bezig zijn.

Hij staat in de deuropening van de badkamer en droogt zijn haren af met een handdoek. Hij zoekt steun bij het handdoekenrekje omdat zijn enkel gebroken is en in het gips zit. Hij is nog steeds zo

slank en gespierd als een jonge jongen. De drank heeft zijn fysiek nog niet aangetast. Hij heeft net dat coole tikje extra charme in zijn houding van iemand die onthecht is, van iemand die de strijd heeft opgegeven. Maar af en toe, als iets hem stoort, zie je dat er nog iets achter zit, dan flikkert er ineens iets op, als een bliksemflits bij heldere hemel en dat verraadt dat hij ergens, diep van binnen, verre van ontspannen is. Misschien dat er in feller licht tekenen van verval te zien zouden zijn, maar het zachte, nog warme licht van de ondergaande zon, dat via de balkondeuren naar binnenvalt, staat hem goed.

margaret Dan zal ik je dat 'ns precies vertellen jongetje! Ze zijn bezig om jou uit je vaders bedrijf te wippen en -

Ze verstart even voor ze haar volgende opmerking plaatst. Haar stem daalt, alsof het hier om een genante persoonlijke bekentenis gaat.

Nu we weten dat Big Daddy doodgaat aan -
kanker...

Er klinken stemmen vanaf het grasveld beneden: langgerekte kreten uit de verte. Margaret heft haar prachtige, blote armen en

poedert haar oksels met een licht zuchtje. Ze verstelt de hoek van een scheerspiegel om een vals wimpertje recht te kunnen zetten en richt zich vervolgens op met een kribbig:

Er valt hier zo veel licht naar binnen dat
het -

brick *zacht, maar scherp* Weten we dat?

margaret Weten we wat?

brick Dat Big Daddy doodgaat aan kanker?

margaret Vandaag kwam de uitslag.

brick Oh...

margaret *terwijl ze de houten jaloezieën neerlaat, die lange, goudgestippelde schaduwen door de kamer werpen* Yep, de uitslag is net binnen... ik keek er niet van op, liefie...

Haar stem heeft bereik en muzikaliteit; soms daalt-ie tot een jongensstem en zie je ineens voor je hoe ze vroeger, als kind, met de jongens mee mocht doen.

Ik herkende de symptomen meteen toen we hier van het voorjaar aankwamen en ik durf te wedden dat je broer en z'n vrouw het ook zagen. En dat verklaart dan ook meteen waarom ze de

gebruikelijke zomerse exodus naar de koelte van de Great Smokies deze keer hebben overgeslagen en ingeruild om hier een beetje met z'n allen naartoe te verhuizen met al hun potten en pannen en de hele gillende goegemeente! En het verklaart ook waarom er de laatste tijd zoveel toespelingen worden gemaakt op Rainbow Hill. Ken je Rainbow Hill? Dat is die instelling waar ze allemaal drugs- en alcoholverslaafden uit de filmwereld behandelen!

brick Ik zit niet in de filmwereld.

margaret Nee, en je zit ook niet aan de drugs. Maar voor de rest ben je d'r geknipt voor, Rainbow Hill, liefie, dat is precies waar ze je willen hebben. Nou, over mijn lijk! Echt, over mijn lijk dat ze jou daar wegstoppen, maar het zou ze zó goed uitkomen. Dan kan Zwagermans lekker aan de financiële touwtjes trekken en af en toe een bedragje naar ons overmaken, krijgt-ie misschien wel een volmacht, dat-ie over ons geld beschikt en onze rekeningen kan blokkeren waar en wanneer-ie maar wil! De hufter! Hoe zou je dat vinden, schat? Maar jij hebt dan ook echt je stinkende best gedaan om het zo ver te laten komen hè, jij hebt zowat alles uit de kast getrokken om ze lekker op weg te helpen met hun stiekeme

plannetjes! Stoppen met werken en dan met de grootste toewijding de hele dag gaan zitten drinken! En vannacht een beetje je enkel lopen breken op het sportveld van de school: en waarmee? Met hordenlopen? Om, wat is het, twee, drie uur 's nachts? Ik vind het knap! Het heeft de krant gehaald. Clarksdale Register had er een leuk stukje over, een human-interest-achtig artikeltje over hoe een bekende oud-sporter vannacht een éénpersoons renbaantje met hekjes had opzet op het sportveld van de Glorious Hill High School, maar omdat-ie niet meer zo heel fit was kwam-ie nét niet over het eerste hekje heen! Gooper zegt dat-ie hemel en aarde heeft moeten bewegen om ervoor te zorgen dat het de landelijke pers niet heeft gehaald. Maar Brick? Je hebt nog steeds één groot voordeel!

Gedurende bovenstaande rappe woordenvloed heeft Brick zich met contrapuntisch gemak uitgestrekt op het hagelwitte oppervlak van het bed en zich voorzichtig op zijn buik of zij gerold.

brick *droogjes* Zei je wat, Maggie?

margaret Big Daddy is dol op je, lieverd. En hij kan je broer niet uitstaan, en zijn vrouw, Mae, die wandelende eisprong - hij vindt

haar weerzinwekkend! Weet je hoe ik dat weet? Dat kan ik zien aan z'n gezicht, als die vrouw weer eens door zit te emmeren over één van haar favoriete onderwerpen zoals zoals daar zijn - hoe ze De Ruggenprik heeft Geweigerd! - toen ze De Tweeling Kreeg! - omdat ze vindt dat Het Moederschap iets is dat je Voluit moet Ervaren! - want anders zul je De Schoonheid ervan Nooit kunnen Waarderen! Hah!

Deze harde 'Hah' gaat gepaard met een agressieve beweging, zoals het dichttrappen van een la.

En hoe ze Gooper praktisch gedwongen heeft om naast haar te komen staan in de verloskamer, zodat-ie vooral geen seconde zou missen van Het Grote Wonder! En dan van die nekloze kutkinderen eruit poepen...

Zo'n monoloog zou uit iedere mond onsympathiek overkomen, maar niet uit die van Margaret; bij haar klinkt alles vreemd genoeg geestig. De pretlichtjes in haar ogen en het feit dat ze steeds haar best moet doen niet in lachen uit te barsten vergoelijken de boel.

Big Daddy denkt precies hetzelfde over die twee als ik! En wat-ie van mij vindt, nou - ik maak 'm af en toe aan het lachen en hij kan

me goed hebben. Sterker nog! Soms verdenk ik Big Daddy ervan dat-ie stiekem een beetje op me geilt...

brick Waarom denk jij dat Big Daddy een beetje op je geilt, Maggie?

maggie Gewoon, hoe-ie naar mijn lichaam zit te kijken als ik tegen hem praat, dan zit-ie zo'n beetje naar m'n tieten te loeren en aan z'n bejaarde lippen te likken! Haha!

brick Wat een walgelijke manier van praten.

margaret Hé Brick, heeft iemand je wel 'ns verteld dat je een preutse piemel bent? Ik vind het geweldig hoe zo'n oude vent op het randje van de dood nog naar mijn lichaam kan kijken met een blik van -naar mijn mening terechte- waardering! En zal ik je nog 'ns wat zeggen? Big Daddy wist niet eens hoeveel d'r van die mini-Mae's en mini-Goopers rondliepen. 'Hoeveel kinderen hebben jullie eigenlijk?' vroeg-ie aan tafel, alsof Gooper en z'n vrouw compleet nieuw voor hem waren! Big Mama zei dat het een grapje was maar die ouwe maakte absoluut geen grapje, echt niet! En toen ze hem vertelden dat ze d'r al vijf hadden en dat nummer zes d'r binnenkort aankomt! - toen leek-ie dat helemaal geen leuk nieuws te vinden...

gillende kinderen beneden Ja, gil maar, freaks!

Ze draait zich naar Brick met een plotselinge, vrolijke, charmante glimlach, die wegebt zodra ze merkt dat hij niet naar haar kijkt maar met een zorgelijke blik in het vervagende gouden licht staart. Het zijn de constante afwijzingen als deze, waardoor ze soms zo ‘bitchy’ doet.

Ja, je had er bij moeten zijn aan tafel, liefje.

Steeds als ze hem ‘liefje’ noemt is het alsof ze hem verbaal aait.

Weet je wat het met Big Daddy is, echt, die arme lieve ziel, het is de grootste schat van de wereld, maar hij zit over zijn eten gebogen alsof-ie zich liever niet bezighoudt met wat er om hem heen gebeurt. Mae en Gooper zaten naast elkaar, recht tegenover Big Daddy. En maar naar hem kijken terwijl ze aan het ratelen waren over hoe schattig en briljant die kutkabouters zijn!

Ze giechelt, laat een hand in de buurt van haar nek en borst fladderen en buigt haar lange nek ietsje naar achteren. Ze stapt naar voren en begint de scène na te spelen, compleet met stembuigingen en gebaren.

Ze hadden die gnoompjes zo’n beetje rond de tafel gedrapeerd, sommige zaten in een kinderstoel, andere zaten op

encyclopedieën, en ze hadden allemaal schattige papieren feesthoedjes op ter ere van Big Daddy's verjaardag, en gedurende de hele maaltijd, echt - je moet me geloven als ik zeg dat er geen seconde is geweest, geen moment, dat meneer en mevrouw Zwagermans níet bezig waren met elkaar te knijpen, te prikken of te schoppen, of naar mekaar te seinen of geheime tekens uit te wisselen! Man, alsof ze vals zaten te spelen bij het klaverjassen. Zelfs Big Mama, die lieve ouwe schat, die is meestal toch niet zo slim of snel met die dingen, nou, zelfs háár begon het op een gegeven moment op te vallen. Zegt ze tegen Gooper: 'Gooper, wat zitten jij en Mae toch de hele tijd naar mekaar te zwaaien?' Echt, ik zweer het, ik stikte bijna in de kip!

Margaret staat weer bij het kaptafeltje, maar kijkt niet naar Brick. Hij observeert haar met een blik die niet direct te duiden valt. Geamuseerd? Geschokt? Met minachting? Van alles een beetje, gecombineerd met nog iets anders.

Weet je - die broer van jou leeft nog steeds in de veronderstelling dat-ie dankzij z'n huwelijk met Mae Flynn van de Familie Flynn uit Memphis echt omhooggeschóten is op de sociale ladder.

Margaret beweegt zich door de kamer terwijl ze praat, blijft hangen bij een spiegel, wandelt verder.

Maar dan heb ik een teleurstellende mededeling voor Gooper. De Flynns hebben nooit iets anders in de wereld gehad dan geld en dat zijn ze kwijtgeraakt, ze waren helemaal níks, ja, matig succesvolle strebertjes. En ik weet heus wel, Mae Flynn maakte haar entree in Memphis, acht jaar voor ik de mijne maakte in Nashville, maar ik had vrienden op het Ward-Belmont die uit Memphis kwamen en die dan wel eens bij mij langskwamen, of ik bij hen, met kerstvakanties en met Pasen, dus ik weet wie d'r toe deed en wie niet in de hogere kringen van Memphis. Ik zal je vertellen, die ouwe Papa Flynn is op het nippertje aan een gevangenisstraf ontsnapt, omdat-ie op een nogal louche manier aan het knoeien was geslagen op de beurs toen z'n winkelketen failliet ging, en wat Mae betreft, die dan 'Miss Katoen' mag zijn geweest, iets waar ze ons te pas en te onpas aan willen blijven herinneren, nee, want stel dat we dát zouden vergeten, echt, dat is nou een eer waar ik vriendelijk voor zou hebben bedankt! Beetje op zo'n sinterklaasstoel worden gehesen om vervolgens met een ordinaire ossenkar de hoofdstraat

te worden doorgesleurd en dan maar glimlachen en knikken en
luchtkusjes blazen naar al die zwervers op straat -

*Ze kiest een paar met glimmende steentjes bezette sandaaltjes uit
en haast zich naar de kaptafel.*

En weet je wat er twee jaar geleden gebeurd is, toen Susan
McPheeters de gelukkige was? Weet je wat er met haar is gebeurd?
Wil je weten wat er gebeurd is met die arme, kleine Susie
McPheeters?

brick *afwezig* Nee. Wat gebeurde d'r met die arme, kleine Susie
McPheeters?

margaret Iemand heeft pruimtabak in d'r gezicht gespuugd.

brick *dromerig* Iemand heeft pruimtabak in d'r gezicht gespuugd?

margaret Nou en of, een of andere ouwe zatlap hing uit het raam
van Hotel Gayoso en riep: 'Hé, koninginnetje, hé, hé, hoe-oi,
koninginnetje!' Die arme Susie kijkt omhoog, ze lacht d'r meest
stralende lach naar 'm en hij rochelt zó, flats, een fluim
pruimtabak, recht in die arme Susie d'r gezicht.

brick Nou, daar moet je bij geweest zijn.

margaret *vrolijk* Daar moet je bij geweest zijn? Ik stond er naast!

Ik heb het gezien!

brick *afwezig* Was wel grappig zeker.

margaret Susie vond van niet. Werd hysterisch. Krijste als een Sirene. Ze moesten de optocht stopzetten en haar van d'r troon afhelfen voordat ze -

Haar blik kruist die van hem via de spiegel, ze hapt lichtjes naar lucht, draait zich naar hem toe. Telt tot tien.

Waarom kijk je zo naar me?

brick *zit inmiddels zachtjes te fluiten* Hoe kijk ik dan, Maggie?

margaret *intens, angstig* Zoals je nu net naar me zat te kijken vlak voor ik je blik ving in de spiegel en jij begon te fluiten! Ik weet niet hoe ik het zou moeten omschrijven maar ik kreeg er koude rillingen van! Ik betrap je d'r de laatste tijd steeds vaker op dat je zo naar me zit te kijken. Wat denk je dan als je zo naar me kijkt?

brick Ik was me er niet bewust van dat ik naar je keek, Maggie.

margaret Nou, ik was me d'r wél bewust van! Waar dacht je aan?

brick Ik geloof niet dat ik ergens aan zat te denken, Maggie.

margaret Denk je dat ik niet weet dat -? Denk je dat ik niet weet dat -?

brick *koeltjes* Dat wát, Maggie?

margaret *zoekt wanhopig naar woorden* Dat ik op een afschuwelijke manier ben veranderd en zo hard ben geworden en gestoord! *voegt er vervolgens bijna teder aan toe* Gemeen! Dat is wat je de laatste tijd aan me ziet. En hoe kun je zoiets níet zien? Het is oké. Ik ben niet meer van porselein, dat kan ik me inmiddels niet meer permitteren.

Ze komt weer op krachten.

Maar, Brick? Brick?

brick Zei je wat?

margaret Ik gá wat zeggen: dat ik me - eenzaam voel. Heel erg!

brick Dat heeft iedereen wel 'ns...

margaret Samenleven met iemand van wie je houdt kan eenzamer zijn - dan helemaal alleen zijn - als de persoon van wie je houdt niet van jou houdt...

Stilte.

brick *hinkt naar voren en vraagt zonder haar aan te kijken* Zou je graag alleen willen zijn, Maggie?

Stilte.

margaret *nadat ze snel, gekwetst naar lucht heeft gehapt* Nee! - God! - dat wil ik niet!

Ze hapt nog een keer naar lucht. Met een enorme krachtinspanning weet ze een impuls om te gillen te bedwingen. We zien hoe ze zichzelf vastberaden en met straffe hand een halt toe roept om vervolgens terug te keren naar de wereld waarin je het gewoon over koetjes en kalfjes kunt hebben.

Heb je lekker gedoucht?

brick Uh-huh.

margaret Was het water koel?

brick Nee.

margaret Maar je voelt je nu zeker wel lekker fris, hè?

brick Frisser...

margaret Ik weet iets wat je nog meer op zou frissen!

brick Wat dan?

margaret Een massage. Een massage met een lekker spulletje!

brick Dat is lekker na het sporten, maar ik heb nu niet gesport,
Maggie.

margaret Toch zit je nog goed in je vel.

brick *onverschillig* Vind je, Maggie?

margaret Ik dacht altijd dat mannen die drinken snel aftakelen,
maar ik heb me compleet vergist.

brick *ironisch* Nou, dank je wel Maggie.

margaret Jij bent de enige alcoholist die ik ken die d'r maar niet
dik van wil worden.

brick Ik begin wel in te zakken hoor, Maggie.

margaret Ja, natuurlijk, vroeg of laat ga je d'r van inzakken, dat
kan niet anders. Dat zag je ook aan Skipper, toen -

Ze valt abrupt stil.

Sorry. Vroeger al, als ik een wondje had kon ik er niet vanaf

blijven. Ik zou willen dat je lelijk oud werd. Want dat zou de

lijdensweg van de Heilige Maggie wel ietsjes draaglijker maken.

Maar nee hoor, dikke vette pech voor Maggie verdomme. Sterker

nog, ik geloof dat jij d'r alleen maar beter uit bent gaan zien sinds

je drinkt. Echt, als je jou niet zou kennen zou je denken dat je nog

nooit één gespannen zenuw of één verrekte spier in je lijf hebt gehad. *geluid van croquet spel van het grasveld beneden; getik van croquethamers, heldere stemmen, dichtbij en veraf* Maar dat had je natuurlijk altijd al, dat onaantastbare, alsof je een spelletje speelde en het je niet eens zo veel uitmaakte of je nou won of verloor, maar nu je dan ook echt verloren hebt, of nee, niet verloren, je bent gewoon opgehouden met spelen, nu heb je dat zeldzame charmante, iets wat je meestal alleen maar ziet bij hele oude of terminaal zieke mensen, de charme van iemand die het heeft opgegeven. Je ziet er zo koel uit, zo koel, zo jaloersmakend koel. *er klinkt muziek* Ze spelen croquet. Ik kan de maan zien, hij is wit, hij begint net een beetje gelig te worden... Je was een fantastische minnaar... Het was zo fantastisch om met jou naar bed te gaan, en ik denk vooral omdat het je in wezen helemaal niets deed, zeg ik dat zo goed? Je hebt je d'r nooit druk om gemaakt, het ging bij jou allemaal zo vanzelf, gemakkelijk, langzaam, met compleet zelfvertrouwen en zo volstrekt ontspannen, meer alsof je de deur openhield voor een vrouw, of een stoel voor d'r aanschoof, dan dat het iets te maken had met verlangen, of dat verlangen

laten zien. Jouw onverschilligheid zorgde er voor dat je een fantastische minnaar was - vreemd? - maar zo is het wel...

Weet je, als ik zeker zou weten dat jij nooit, nooit, nooit meer met me naar bed zou gaan - dan zou ik naar beneden gaan naar de keuken en ik zou op zoek gaan naar het langste en scherpste mes dat ik kon vinden en het vervolgens recht in mijn hart steken, echt, ik zweer het je! Want als ik iets níet heb is het wel de charme van iemand die het heeft opgegeven, ik boks nog wel een rondje mee en ik ben vastbesloten om te winnen! *geluid van croquethamers die tegen croquetballen tikken* Waarom gaat een kat op een heet zinken dak zitten? Wat denkt ze daar mee te overwinnen? Ik wou dat ik het wist... Misschien gaat het er gewoon om dát ze erop zit. En dat ze dat zo lang mogelijk volhoudt... *meer croquet-geluiden* Ik ga je later op de avond vertellen dat ik van je houd en misschien dat je tegen die tijd zat genoeg bent om het van me aan te nemen. Ja, ze spelen croquet... Big Daddy gaat dood aan kanker... Waar dacht je aan toen ik zag dat je zo naar me zat te kijken? Dacht je aan Skipper?

Brick pakt zijn kruk en komt overeind.

Oh God, sorry hoor, het spijt me vreselijk voor je, maar doodzwijgen, dat helpt niet! Nee, doodzwijgen helpt niet...

Brick steekt over naar het barretje, slaat er snel eentje achterover en wrijft over zijn hoofd met een handdoek.

Doodzwijgen helpt niet... Als er iets zit te etteren in je herinnering of in je verbeelding, dan kun je dat wel doodzwijgen, maar dan is het net of je de voordeur van een huis dat in brand staat dicht doet en op slot draait in de hoop dat het dan niet affikt. Maar doen of iets niet in brand staat blust het niet. Het ergens niet over hebben maakt het alleen maar groter. Het groeit en ettert in stilte, het wordt kwaadaardig... Kleed je aan Brick.

Brick laat zijn kruk vallen.

brick Ik heb mijn kruk laten vallen.

Hij is opgehouden met het droogwrijven van zijn haar maar zoekt nog steeds steun bij het handdoekenrekje, in een witte badjas.

margaret Leun maar op mij.

brick Nee, geeft me die kruk nou maar gewoon.

margaret Leun maar op mijn schouder.

brick Ik wil jou niet, ik wil mijn kruk!

Dit komt er bij Brick uit als een onverwachte bliksemflits.

Ga je me nou mijn kruk nog geven of moet ik op mijn knieën gaan om -

margaret *gooit de kruk naar hem* Hier, hier, pak 'm, pak 'm!

brick *hinkt weg* Dank je...

margaret We moeten niet tegen elkaar schreeuwen, de muren hebben hier oren...

Brick hinkt linea recta naar het barretje om nog eens in te schenken.

Maar het is wel lang geleden dat ik jou je stem hoorde verheffen, Brick. Een scheurtje in het pleisterwerk? Beetje uit evenwicht? Ik denk dat dat een goed teken is... De verdediging heeft blijkbaar toch zo z'n zwakke plekjes.

Brick draait zich om en glimlacht haar koeltjes toe over de rand van zijn vers gevulde glas.

brick Het is gewoon nog niet gebeurd, Maggie.

margaret Wat?

brick De klik die ik altijd in mijn kop hoor als ik genoeg van dit spul binnen heb om rustig te worden... Wil jij mij een plezier doen?

margaret Misschien. Wat dan?

brick Of je alleen maar, alleen maar wat zachter wilt praten!

margaret *fluistert hees* Dat wil ik best voor je doen, ik zal zachter praten, ik kan zelfs helemaal mijn mond houden, maar dan moet jij mij ook een plezier doen en zorgen dat dit je laatste drankje is tot na het feest.

brick Wat voor feest?

margaret Big Daddy's verjaardagsfeest.

brick Is Big Daddy jarig dan?

margaret Dat weet je toch!

brick Nee, dat wist ik niet, ik was het vergeten.

margaret Nou, ik heb het voor je onthouden...

Ze zijn allebei buiten adem, als kinderen die net hebben gevochten, ze happen diep en uitgeput naar lucht en kijken naar elkaar met wazige blikken, allebei trillend en hijgend alsof ze even afstand hebben genomen van een heftige worsteling.

brick Fijn voor je, Maggie.

margaret Je hoeft alleen maar een paar woordjes op dit kaartje te krabbelen.

brick Krabbel jij maar een paar woordjes, Maggie.

margaret Het moet jouw handschrift zijn. Het gaat om jouw cadeau, mijn cadeau heb ik al gegeven, het moet jouw handschrift zijn!

De spanning bouwt weer op, hun stemmen worden weer schel.

brick Ik heb geen cadeau voor hem gekocht.

margaret Nee, dat heb ik voor je gedaan.

brick Prima. Dan kun jij ook het kaartje schrijven.

margaret Maar dan weet-ie dat jij z'n verjaardag bent vergeten.

brick Ik b n z'n verjaardag vergeten.

margaret Daar hoef je hem toch niet met z'n neus bovenop te duwen!

brick Ik heb geen zin om hem voor de gek te houden.

margaret Je schrijft gewoon 'liefs, Brick' godver -

brick Nee.

margaret Je m et!

brick Ik moet helemaal niks. Jij blijft maar vergeten onder welke voorwaarden ik erin heb toegestemd met jou samen te leven.

margaret *het is eruit voor ze er erg in heeft* Ik leef niet met jou samen, wij zitten in dezelfde kooi.

brick Je moet je aan de afgesproken voorwaarden houden.

margaret Die voorwaarden van jou zijn niet te doen!

brick Waarom geef je het dan niet gewoon -

margaret Stil! Wie is daar? Staat er iemand bij de deur?

Er klinken voetstappen op de gang.

mae *van buiten* Mag ik even binnenkomen?

margaret Oh, ben jij het! Tuurlijk. Kom binnen, Mae.

Mae stapt binnen en draagt de boog van een meisjes-pijl-en-boogset met zich mee.

mae Brick, is dit ding van jou?

margaret Kijk nou 'ns, Mae - dat is mijn Diana Trofee. Heb ik gewonnen bij een universiteitstoernooi boogschieten.

mae Het is ontzettend gevaarlijk om zoiets te laten rondslingeren in een huis vol normale, levenslustige kinderen met een gezonde interesse in wapens.

margaret 'Normale, levenslustige kinderen met een gezonde interesse in wapens' zouden moeten leren om met hun tengels van andermans spullen te blijven.

mae Maggie, schat, als je zelf kinderen had zou je je gek lachen om wat je nu zegt. Wil je dit alsjeblieft ergens wegstoppen en de sleutel opbergen?

margaret Mae, niemand houdt zich hier bezig met het uitroeien van jouw kinderen. Brick en ik hebben allebei nog steeds onze boogschietvergunning. Zodra het seizoen begint gaan we op hertenjacht in Moon Lake. Ik vind het heerlijk om met honden door het koude bos te rennen en rennen, en over hindernissen te springen -

mae Hoe staat het met de geblesseerde enkel, Brick?

brick Doet geen pijn. Jeukt alleen.

mae Oh God! Brick - Brick, je had er beneden bij moeten zijn, na het eten! De kindjes hebben er echt een show van gemaakt. Polly speelde piano, met Buster en Sonny op drums, en toen hebben ze alle lichten uitgedaan en deden Dixie en Trixie een stukje ballet, verkleed als

elfjes, met sterretjes! Big Daddy zat gewoon te stralen! Hij zat
gewoon te stralen!

margaret *met een venijnig lachje, vanuit de kast* Oh ja, dat zal
best. Ik kan wel janken dat we dat hebben gemist!

Ze komt weer binnen.

Maar, Mae, even, waarom hebben al jouw kinderen hondennamen?
mae Hóndennamen?

*Margaret plaatst deze laatste opmerking op weg naar de houten
jaloezieën. Ze wil ze ophalen, omdat het licht van de ondergaande
zon is verdwenen. In haar loopje knipoogt ze naar Brick.*

margaret *liefjes* Dixie, Trixie, Buster. Sonny, Polly! - Klinkt als vier
honden en een papegaai... een dieren-act in het circus!

mae Maggie?

Margaret draait zich met een glimlach om.

Waarom doe je zo kattig?

margaret Omdat ik een kat ben! De vraag is waarom kun jij niet
tegen een grapje, lieve schoonzuster?

mae Als een grapje echt leuk is kun je mij wegdragen. Je weet hoe
onze kinderen heten. Buster heet eigenlijk Robert. Sonny heet

eigenlijk Saunders. Trixie heet eigenlijk Marlene en Dixie - Ze wordt van beneden geroepen: 'Hé, Mae!'; ze spoedt zich naar de deur terwijl ze zegt: 'De pauze is voorbij!'.

margaret *terwijl Mae de deur sluit* Ik vraag me af hoe Dixie eigenlijk heet?

brick Maggie, met kattig doen kom je niet veel -

margaret Weet ik! Maar waaróm doe ik zo kattig? Omdat ik verteerd word door jaloezie en kapot ga van verlangen? Brick, ik heb dat prachtige Shantung zijden pak uit Rome voor je klaargelegd en ook één van je zijden overhemden met monogram. Ik zal je manchetknopen erin doen, die prachtige stervormige saffieren die je bijna nooit wilt dragen...

brick Ik kan geen broek aantrekken over dit gips.

margaret Jawel, dat kan je wel, ik ga je helpen.

brick Ik ga me niet aankleden, Maggie.

margaret Wil je dan je witte zijden pyjama aandoen ?

brick Ja, dat doe ik, Maggie.

margaret Dank je, echt, heel erg bedankt!

brick Geen probleem.

margaret Oh Brick! Hoe lang gaat dit nou nog duren? Deze afstraffing? Heb ik het niet lang genoeg volgehouden? Heb ik mijn straf niet uitgezeten, kan ik niet in aanmerking komen voor iets van - gratie?

brick Maggie, je bederft mijn drankje. Jouw stem klinkt als een brandalarm de laatste tijd!

margaret Oh, nou, dat verbaast me niks, dat verbaast me helemaal niks. Weet je hoe ik me voel, Brick?

Beneden vermengen kinderstemmen zich met die van volwassenen, in een luidruchtige, maar onzekere vertolking van 'My Wild Irish Rose'.

Ik voel me voortdurend als een kat op een heet zinken dak!

brick Spring d'r dan af mens, spring van dat dak af, katten die kunnen dat, die kunnen van daken afspringen en op hun pootjes terecht komen zonder een schrammetje!

margaret Oh, ja!

brick Doe het! In godsnaam, doe het.

margaret Doe wat?

brick Neem een minnaar!

margaret Ik kan alleen maar naar jou kijken! Zelfs als ik mijn ogen dicht doe, dan zie ik alleen maar jou! Waarom word je niet gewoon lelijk, Brick, waarom word je alsjeblieft niet gewoon dik of lelijk of weet ik wat, zodat ik er tegen zou kunnen?

Ze rent naar de deur naar de hal, opent hem, luistert.

Het concert is nog steeds bezig! Bravo, neklozen, bravo!

Ze knalt de deur dicht en draait hem stevig op slot.

brick Hoezo doe jij die deur op slot?

margaret Om ons even een beetje privacy te geven.

brick Je weet beter, Maggie.

margaret Nee, ik weet niet beter...

Ze rent naar de balkondeuren en sluit de roze zijden gordijnen.

brick Maak jezelf nou niet belachelijk.

margaret Als het om jou gaat vind ik het prima mezelf belachelijk te maken!

brick Ik niet. Ik schaam me in jouw plaats.

margaret Schaam jij je dan maar! Maar stop deze martelgang. Ik kan hier niet maar gewoon mee door blijven gaan, niet onder deze omstandigheden.

brick Dat was de voorwaarde -

margaret Weet ik, maar -

brick En jij was het ermee eens!

margaret Maar ik kan het niet! *grijpt hem bij de schouder* Ik kan het niet! Ik kan het niet!

brick Laat los!

Hij rukt zich los, grijpt het kleine kaptafelstoeltje en houdt het in de lucht, als een leeuwentemmer die oog in oog staat met een grote circuskat. Vijf tellen. Ze staart hem aan, met haar vuist tegen haar mond gedrukt en barst vervolgens uit in een schrill, bijna hysterisch lachen. Hij blijft nog even ernstig, zet dan grijnzend het stoeltje terug op de grond. Big Mama staat tegen de dichte deur te roepen.

big mama Jongen? Jongen? Jongen?

brick Wat is er, Big Mama?

big mama *vanaf de gang* Och jongen! Het gaat over Big Daddy, we hebben echt heerlijk nieuws gekregen. Ik moest gewoon meteen naar boven rennen om het je te - *rammelt aan de deurknop* Wat

doet die deur op slot? Denken jullie soms dat er inbrekers in huis zijn?

margaret Big Mama, Brick staat zich aan te kleden, hij is nog niet klaar.

big mama Dat maakt toch niet uit, het zal niet voor het eerst zijn dat ik Brick in z'n nakie zie. Kom op, doe die deur open!

Margaret trekt een gezicht en loopt naar de deur om hem van het slot te halen. Brick hinkt snel de badkamer in en trapt de badkamerdeur dicht. Op de gang is inmiddels geen spoor meer van Big Mama te bekennen.

margaret Big Mama?

Vanachter Margaret verschijnt nu Big Mama.

Ze werkt zich door de balkondeuren naar binnen, hijgend en steunend als een ouwe bulldog. Ze is klein en stevig; met haar 60 jaar en 85 kilo is ze het grootste gedeelte van de tijd lichtelijk buiten adem; ze staat altijd zo strak als een bokser, of liever, een sumoworstelaar. Ze komt uit een iets beter nest dan Big Daddy, maar veel schelen doet het niet. Ze draagt een zwarte of zilveren

kanten jurk en voor minstens een half miljoen aan glimmertjes. Ze is recht door zee.

big mama *hard*, zodat Margaret ervan schrikt Zo - dan kom ik gewoon via het balkon van Gooper en Mae. Waar is Brick? Brick, kom als de wedeweerga naar buiten, jongen. Ik heb maar heel even en ik heb nieuws over Big Daddy. Ik heb er een hekel aan als deuren op slot zitten...

margaret *gemaakt luchtig* Dat heb ik gemerkt, Big Mama, maar een mens moet zo af en toe wel iets van privacy kunnen hebben, toch?

big mama Nee hoor, niet in mijn huis -

hoezo heb jij je jurk uitgetrokken? Ik vond dat kanten dingetje je zo lief staan, schatje.

margaret Ik vond ook dat het me lief stond, maar een van mijn aanbiddelijke tafelmanen heeft het als servet gebruikt, dus - !

big mama *raapt kousen van de grond* Wat?

margaret Weet je, Big Mama, Mae en Gooper zijn zo gevoelig als het om die kinderen gaat -

dank je wel, Big Mama... *Big Mama heeft de opgeraapte kousen met een grom in Margarets handen geduwd* - dat je gewoon de moed niet

hebt te suggereren dat er nog wel een en ander te verbeteren valt
aan hun -

big mama Brick, kom d'r uit nou! - Onzin, Maggie. Jij hebt gewoon
niks met kinderen.

margaret Ik heb zó wel iets met kinderen! Ben er dol op! - als ze
goed zijn opgevoed!

big mama *zacht, liefdevol* Goed, dan neem je d'r zelf een paar en
die voed je goed op, waarom doe je dat niet? In plaats van dat je
de hele tijd zit te vitten op die van Gooper en Mae?

gooper *schreeuwt van beneden aan de trap*

Hé, Big Mama, Betsy en Hugh moeten d'r vandoor, of je nog even
gedag komt zeggen!

big mama Laat ze maar even lekker tot tien tellen! Ik ben in een
wippie weer beneden! *richt zich tot de badkamerdeur en roept*
Jongen? Kun je me daar verstaan? *een gemompeld antwoord* We
hebben net het volledige laboratoriumrapport van de Ochsner Kliniek
binnengekregen, helemaal negatief, jongen, alles negatief, van begin
tot eind! D'r is helemaal niks mis met hem, alleen maar iets kleins,

iets wat het bij hem niet helemaal goed doet, dat heet een spastische darm. Hoor je me, jongen?

margaret Hij hoort je, Big Mama.

big mama Waarom zegt-ie dan niks? God-allemachtig, als je zoiets hoort, dan ga je toch gillen? Ik heb gegild, dat kan ik je wel vertellen. Ik heb geschreeuwd en gehuild en ben ter plekke op m'n knieën gevallen! Kijk! *trekt haar rok op* Zie je die butsen op mijn knieschijven? D'r waren twee dokters voor nodig om me weer overeind te hijsen.

Ze lacht - ze lacht zich altijd kapot om zichzelf.

Big Daddy was woedend op me! Maar is het geen fantastisch nieuws? *richt zich weer tot de badkamerdeur* Na alle angst die we hebben doorstaan, en dat je dan zo'n uitslag krijgt op Big Daddy's verjaardag? Het was echt een pak van z'n hart, hoor en Big Daddy probeerde te doen of dat niet zo was, maar mij houdt-ie niet voor de gek. Het scheelde niks of hij zat er zelf ook om te huilen.

Van beneden wordt er gedag geroepen en ze rept zich naar de deur.

Houd die mensen tegen, laat ze niet weggaan! - Nou, kleeed je aan, we komen met z'n allen naar boven om op deze kamer Big Daddy z'n verjaardagsfeestje te vieren, vanwege je enkel. - Hoe gaat het met z'n enkel, Maggie?

margaret Nou, hij heeft hem gebroken, Big Mama.

big mama Ik weet dat hij hem gebroken heeft.

In de hal rinkelt de telefoon. Een negerstem neemt op met: 'Met het huis van Meneer Pollitt.'

Ik bedoel, heeft-ie nog veel pijn?

margaret Ik ben bang dat ik je daar niks over kan vertellen, Big Mama. Dat moet je echt aan Brick vragen, of het nog veel pijn doet of niet.

sookey *in de hal* Het is Memphis, Mevrouw Pollitt, juffrouw Sally uit Memphis.

big mama Oké, Sookey.

Big Mama holt naar de hal, waar ze in de telefoon begint te schreeuwen Dag Sally. Hoe gaat het met je, Sally? - Ja, nou, daar ging ik je net over bellen. Wel potverdomme! *terwijl haar stem naar brullen begint te neigen* Sally? Bel mij absoluut nooit vanuit

de lobby van het Gayoso, d'r wordt veel te veel gekletst in die hotellobby, geen wonder dat je me niet kunt verstaan! Nou goed, luister Sally. Er is niks ernstigs aan de hand met Big Daddy.

We hebben de uitslag net gekregen, er is niks ernstigs, alleen iets, dat heet een - spastische... nee, spastische! - darm...

Ze verschijnt in de deuropening.

Maggie, kom 'ns hier en praat jij even met die gek die ik aan de lijn heb. Ik sta hier de longen uit mijn lijf te schreeuwen!

margaret gaat de gang op en we horen haar liefjes aan de telefoon

Juffrouw Sally? Dit is Maggie, de vrouw van Brick. Wat fijn om uw stem te horen. Kunt u die van mij ook horen? Oh, mooi zo! - Big Mama wilde u alleen maar even laten weten dat de uitslag van de Ochsner Kliniek binnen is, en waar Big Daddy last van heeft, dat heet een spastische darm. Ja. Spastische darm, juffrouw Sally.

Precies, spastische darm. Dag juffrouw Sally, ik hoop dat ik u snel weer eens zie!

Ze hangt op, waarschijnlijk eerder dan juffrouw Sally wensen zou, en komt weer binnen door de haldeur.

Ze kon me prima verstaan hoor. Wat het namelijk is met dove mensen, daar ben ik achter gekomen, is dat je niet tegen ze moet gaan schreeuwen, je hoeft alleen maar heel goed te articuleren. Mijn rijke oudtante Cornelia was zo doof als een kwartel, maar ik kon er toch voor zorgen dat ze me verstond door ieder woord heel langzaam, duidelijk, dicht bij haar oor uit te spreken. Ik las haar iedere avond de Commercial Appeal voor, zelfs de advertenties, die las ik ook, en ze heeft er nooit een woord van gemist. Maar het was een valse ouwe tang! Weet je wat ik kreeg toen ze doodging? Haar nog lopende abonnementen op vijf tijdschriften plus leesportefeuille plus een bibliotheek vol met de saaiste boeken ooit geschreven! De rest ging naar die heks van een zus van d'r... Echt, die was nog valser dan zij!

Big Mama heeft tijdens deze monoloog de kamer een beetje op lopen ruimen.

big mama *onttrekt wat slordig weggelegde kleding aan het zicht door de kastdeur te sluiten* Sally is echt een geval, hoor! Big Daddy zegt dat ze altijd klaar staat om geld aan te pakken. Heeft-ie geen ongelijk in. Die arme ouwe schat staat altijd klaar om geld aan te

pakken. Ik geloof niet dat Big Daddy haar zoveel geeft als-ie haar zou moeten geven *iemand van beneden roept haar* Ik kom!

Ze maakt aanstalten de kamer te verlaten. Bij de haldeur draait ze zich om en wijst met priemende vinger richting badkamerdeur en vervolgens naar het barretje, waarmee ze bedoelt te vragen of Brick gedronken heeft. Margaret kantelt haar hoofd en trekt haar wenkbrauwen op, alsof dit stukje pantomime haar als totaal onduidelijk voorkomt. Big Mama rept zich weer naar Margaret.

Potverdomme! Doe toch niet of je gek bent! Ik bedoel of-ie al veel van dat spul heeft zitten drinken?

margaret *met een lachje* Oh! Ik geloof dat-ie na het eten een whisky heeft gedronken.

big mama Daar zou ik maar niet om lachen! Sommige mannen stoppen met drinken als ze trouwen, andere beginnen er dan pas mee! Brick dronk geen druppel voordat-ie - !

margaret *schreeuwt het uit* Dat is niet eerlijk!

big mama Eerlijk of niet, ik wil jou een vraag stellen, één vraag: maak jij Brick gelukkig in bed?

margaret Waarom vraag je me niet of hij mij gelukkig maakt in bed?

big mama Omdat ik weet dat -

margaret Er zijn er twee voor nodig!

big mama D'r zit hier iets niet lekker! Jij wil maar niet zwanger worden en mijn zoon drinkt! *tijdens haar laatste zin heeft iemand haar van beneden geroepen en is zij naar de deur gehold. Bij de deur draait ze zich om en wijst naar het bed* Als een huwelijk op de klippen loopt, dan liggen die klippen dáár, precies dáár!

margaret Dat is *Big Mama heeft de deur achter zich dichtgeslagen* niet eerlijk...

Margaret is alleen, volkomen alleen en dat voelt ze. Ze ademt in, kromt haar schouders, strekt haar armen met gebalde vuisten, knijpt haar ogen stijf dicht als een kind dat op het punt staat een inenting te krijgen. Als ze haar ogen weer opent, valt haar blik op de lange ovale spiegel en ze beent er recht op af, staart zichzelf grijnzend aan en vraagt: 'Wie ben jij?'. Vervolgens duikt ze lichtelijk ineen en geeft zichzelf antwoord met een andere stem,

die hoog is, dunnetjes en spottend: 'Ik ben Maggie the Cat!'. Als de badkamerdeur een stukje opengaat komt ze snel overeind.

brick Is Big Mama weg?

margaret Ze is weg.

Brick opent de badkamerdeur en hinkt naar buiten met zijn inmiddels lege glas, linea recta naar het barretje. Hij fluit zachtjes. Margaret draait haar hoofd vanuit haar lange, slanke nek, om hem in de gaten te houden. Ze heft een onzekere hand naar het onderste stukje van haar keel, alsof ze moeite heeft met slikken.

Weet je, dat seksleven van ons, dat is niet op de meest gangbare manier verpieterd, daar is heel abrupt de stekker uitgetrokken en ook nog eens veel te vroeg, want normaal gesproken sterft zoiets een natuurlijke dood. Maar het zal net zo abrupt weer opleven.

Daar heb ik alle vertrouwen in. Daarom zorg ik dat ik er goed uit blijf zien. Voor straks, als je weer naar me kijkt zoals andere mannen naar me kijken. Ja, zoals andere mannen naar me kijken.

Ze kijken nog steeds naar me, Brick, en ze worden blij van wat ze zien. Uh-huh. Sommigen zouden d'r hun linkerbeen voor - moet je

kijken, Brick! -

Ze staat voor de grote ovale spiegel, raakt met beide handen haar borst aan, vervolgens haar heupen. - hoe goed het allemaal blijft zitten bij mij! D'r is nog niks gaan hangen - nog geen centimeter... Haar stem is zacht en bibberig: als die van een smekend kind. Op dit moment, als hij zich omdraait om een blik op haar te werpen - de blik van een voetballer die de bal afspeelt naar zijn teamgenoot, ze staan er goed voor, dat wordt zeker een doelpunt - op dit moment moet zij het publiek bij de lurven hebben, zo stevig, dat ze het in de ban kan houden tot de eerste pauze, zonder dat de aandacht ook maar even verslapt.

Andere mannen willen me nog steeds. Mijn gezicht staat soms een beetje gespannen, maar ik heb nog net zo'n strak lichaam als jij en dat zien ze. Op straat kijken ze nog steeds naar me om. Man, vorige week nog, in Memphis, ik kon geen stap zetten zonder dat ze probeerden door mijn kleren heen te kijken. Op de Club, in restaurants, warenhuizen, er was geen man die ik kon ontmoeten of passeren zonder dat 'ie me probeerde uit te kleden met z'n ogen om zich vervolgens hélemaal om te draaien als ik langsliep

zodat 'ie nog een keertje naar me kon kijken. Echt, toen Alice dat feestje gaf voor d'r neefjes en nichtjes uit New York, toen is de knapste man van het hele feest me achterna gelopen, helemaal de trap op, naar de wc's, waar 'ie geprobeerd heeft om de wc binnen te dringen, hij is tot de wc-deur meegelopen en heeft toen geprobeerd die te forceren!

brick Waarom heb je hem niet gewoon z'n gang laten gaan, Maggie?
margaret Omdat ik niet zo van dat ordinaire ben, om maar eens wat te noemen. Het was wel verleidelijk, dat wil ik best toegeven. Wil je weten wie het was? Het was Sonny Boy Maxwell, die was het!

brick Och, ja, Sonny Boy Maxwell, die had een goeie eindsprint, maar toen kreeg-ie wat aan z'n rug en moest-ie stoppen.

margaret Met die rug is alles inmiddels dik in orde, de man is ongetrouwd en vindt mij nog steeds apegeil!

brick Kortom, geen enkele reden hem buiten te sluiten als je op de wc zit.

margaret Oh ja, en dan betrapt worden zeker? Zo dom ben ik nou ook weer niet. Oh, het zou best kunnen hoor, dat ik je 'ns een keer ga bedriegen met iemand, want het is echt beledigend zo graag als

jij wilt dat ik vreemdga! Maar als ik het doe, dan kan je d'r godverdomme donder op zeggen dat de man in kwestie en ik de enigen op deze aardkloot zijn die weten waar en wanneer dat gaat gebeuren. Ik ga jou namelijk geen enkel excuus geven om van me te scheiden wegens overspel of ook maar iets wat daar op lijkt.

brick Maggie, ik zou echt niet van jou scheiden wegens overspel of ook maar iets wat daar op lijkt. Snap je dat dan niet? Jezus. Ik zou me echt een stuk beter voelen als ik zou weten dat je een minnaar had gevonden.

margaret Nou, ik neem geen enkel risico. Nee, laat mij maar lekker op het dit hete zinken dak zitten.

brick Dat zit niet fijn hoor, zo'n heet zinken dak...

Hij begint zachtjes te fluiten.

margaret *door zijn fluitje heen* Zeker niet, maar ik blijf zitten waar ik zit, dat kan ik, net zo lang als nodig is.

brick Je kunt bij me weggaan, Maggie.

Hij begint weer met fluiten. Zij draait zich om om hem aan te kunnen staren.

margaret Dat wil ik niet en dat doe ik niet. Trouwens, als ik dat al zou doen, dan kun jij dat helemaal niet betalen met wat je nu van Big Daddy krijgt en die gaat straks dood aan kanker!

Het is voor het eerst dat er iets van dat wat Big Daddy boven het hoofd hangt tot Brick door lijkt te dringen, zichtbaar, en hij kijkt naar Margaret.

brick Big Mama zei net dat-ie níet doodgaat, dat het rapport oké was.

margaret Ja, dat denkt ze omdat ze tegen haar hetzelfde verhaal hebben opgehangen als tegen Big Daddy. En ze is er net zo hard ingetrapt als hij, arme stakkers... Maar vanavond gaan ze haar vertellen hoe het echt zit. Als Big Daddy naar bed gaat gaan ze d'r vertellen dat hij doodgaat aan kanker. *knalt de laden van het dressoir dicht* Het is kwaadaardig en het is terminaal.

brick Heeft Big Daddy het door?

margaret Ja, Jezus, hebben ze het ooit door? D'r is niemand die zegt: 'U gaat dood.' Je moet ze voor de gek houden. Ze moeten zichzelf voor de gek houden.

brick Waarom?

margaret Waaróm? Omdat mensen van het eeuwige leven dromen, daarom! Alleen willen de meesten dat wel graag hier en nu en niet straks als ze dood zijn.

Brick lacht kort en hard om haar gevatheid. Nou ja... werkt haar mascara bij dat is gewoon hoe het zit... kijkt om zich heen Waar heb ik mijn sigaret gelaten? Ik wil de bakermat niet laten affikken, althans, niet met Mae en Gooper en hun vijf monsters d'r in.

Ze heeft haar sigaret gevonden en zuigt er gulzig aan.

Dus, dit is de laatste verjaardag van Big Daddy. En Mae en Gooper, die weten het hoor, oh, reken maar dat die dat weten. Die hebben de informatie van de Ochsner Kliniek als eerste gekregen. Daarom zijn ze hier ook als gekken naartoe gereden, met die misvormde trollen van ze. Precies daarom. En weet je? Weet je dat Big Daddy geen testament heeft laten maken? Big Daddy heeft van z'n hele leven nog nooit iets van een testament laten opstellen en dus hebben ze die hele campagne op poten gezet om hem er met grof geweld van te doordringen dat jij drinkt en dat ik nog geen kinderen heb gebaard!

Brick blijft haar een ogenblik aanstaren, mompelt dan iets fels wat we niet verstaan en hobbelt vervolgens nogal rap het balkon op, het ondergaande, grotendeels al vervaagde, gouden zonlicht in. Ze vervolgt haar liturgische psalm. En weet je , ik ben dol op Big Daddy, ik ben oprecht dol op die ouwe man, dat ben ik echt, weet je...

brick *zwakjes, vaag* Ja, dat weet ik...

margaret Ik heb altijd een soort bewondering voor hem gevoeld, ondanks dat platvloerse, dat gescheld van hem enzo. Omdat Big Daddy is wat-ie is en daar doet-ie verder niet moeilijk over. Hij is geen omhooggefallen herenboer geworden, hij is nog steeds een boerenlul uit Mississippi, precies dezelfde boerenlul als-ie geweest moet zijn toen-ie nog maar gewoon opzichter was, hier op de plantage van Jack Straw en Peter Ochello. Maar hij heeft het overgenomen en er vervolgens de grootste en beste plantage van de Delta van gemaakt. Ik heb Big Daddy altijd gemogen... *loopt naar het voortoneel* Nou ja, dit is Big Daddy's laatste verjaardag. Dat vind ik erg. Maar ik zie ook waar ik op dit moment sta. Een alcoholist verzorgen kost geld en dat

is dus wel de afdeling waarvan ik recentelijk tot opperhoofd ben verkozen.

brick Je hoeft niet voor me te zorgen.

margaret Jawel. Als je in hetzelfde schuitje zit, dan zorg je voor elkaar. Je hebt in ieder geval geld nodig om nieuwe whisky te kopen als je door deze voorraad heen bent, of wou je liever aan het goedkope bier? Mae en Gooper zijn bezig ons van de plantage van Big Daddy te knikkeren, omdat jij alcoholist bent en ik kinderloos. Maar we kunnen er voor zorgen dat dat niet gebeurt. We laten het niet gebeuren. Brick, echt, godverdomme, ik ben mijn hele leven zo walgelijk arm geweest! Dat is gewoon hoe het zit, Brick!

brick Ik zeg toch niet dat dat niet zo is?

margaret Mijn hele leven heb ik moeten slijmen bij mensen die ik haatte en alleen maar omdat zij geld hadden en ik zowat aan de bedelstaf zat. Jij weet niet hoe dat voelt. Nou, ik zal je vertellen, het is zoals jij je zou voelen als je op duizend kilometer afstand van een slijterij zou zitten! En dat je dan terug zou moeten lopen op die gebroken enkel van je... zonder kruk! Zo voelt het als je zo arm bent als een mier en je je omhoog moet likken bij familieleden

die je haatte omdat zij geld hadden, en alles wat jij had was een zak tweedehands kleren en een paar beschimmelde drie procentstaatsobligaties. Mijn vader hield van de drank, hij werd er verliefd op, net als jij! En mijn arme moeder, die nog iets van sociaal niveau moest zien uit te stralen, om de schijn op te houden, met een inkomen van honderdvijftig dollar per maand van die stinkaandelen!

Toen ik de grotemensenwereld instapte, het jaar dat ik m'n eerste bal had, had ik precies twee avondjurken! Eéntje had mijn moeder voor me nagemaakt van een patroon uit de Vogue, de andere was een afdankertje van een verwaand rijk nichtje dat ik haatte! De jurk die ik aanhad op onze bruiloft, was de trouwjurk van mijn oma... Dus dat is waarom ik me gedraag als een kat op een heet zinken dak!

Brick staat nog steeds op het balkon. Iemand roept naar hem van beneden, een warme, zwarte stem: 'Hé, meneer Brick, hoe gaat het?' Brick heft zijn glas, alsof dat de vraag afdoende zou moeten beantwoorden.

Als je jong bent red je het wel zonder geld, maar als je oud bent niet. Je moet oud zijn mét geld, want oud zonder geld, dat is gewoon te erg, het is óf het één óf het ander, je bent óf jong óf je hebt geld, je kunt niet oud zijn en het níet hebben. Dat is gewoon hoe het zit, Brick...

Brick fluit zachtjes, onbestemd.

Zo, nou heb ik me aangekleed, helemaal aangekleed, ik heb niks meer te doen. *verloren, bijna angstig* Ik ben aangekleed, helemaal aangekleed, ik heb niks meer te doen... *ze beweegt zich onrustig, doelloos door de ruimte en praat alsof ze het tegen zichzelf heeft* Ik weet waar ik de fout ben ingegaan. Wat ben ik -? Oh: mijn armbanden... *al pratend wringt ze een collectie armbanden over haar handen richting pols, iets van zes per pols* Ik heb er ontzettend lang over nagedacht en ik weet nu wanneer ik de fout ben ingegaan. Ja, ik ben de fout ingegaan toen ik jou de waarheid heb verteld over dat ene met Skipper. Had ik nooit op moeten biechten, een fatale fout, om jou van dat voorval met Skipper te vertellen.

brick Maggie, je houdt je bek over Skipper. Ik meen het, Maggie, je houdt echt je bek over Skipper.

margaret Je moet begrijpen dat Skipper en ik...

brick Denk je dat ik een grapje maak, Maggie? Denk je dat ik het niet meen omdat ik het zo rustig zeg? Luister, Maggie. Jij begeeft je op bijzonder gevaarlijk terrein. Je zit - je zit - je zit te rotzooien met iets waar je niet mee moet rotzooien.

margaret Deze keer ga ik het afmaken, wat ik tegen je te zeggen heb. Skipper en ik hebben de liefde met elkaar bedreven -als het al iets met liefde te maken had- omdat we daardoor allebei het gevoel hadden een beetje dichterbij jou te zijn. Want weet je hoe het zit, ongelofelijke klootzak, jij vroeg gewoon te veel van mensen, van mij, van hem en van al die andere ongelukkige, trieste klootzakken die de pech hebben dat ze van jou hielden en daar waren d'r veel van hoor, echt hele hordes naast mij en Skipper, je vroeg godverdomme veel te veel van de mensen die van je hielden, jij - het superieure wezen! - goddelijk schepsel! En dus gingen we met elkaar naar bed en fantaseerden we dat jij het was, ja, en dat deden we allebei! Ja, ja, ja! De waarheid! De

waarheid! Wat is daar zo verschrikkelijk aan? Ik hou d'r wel van,
ik vind de waarheid wel iets - ja! Ik had het je niet moeten
vertellen...

brick *houdt zijn hoofd onnatuurlijk stil en een beetje geheven* Het
was Skipper die het me vertelde. Niet jij, Maggie.

margaret Ik heb het je verteld!

brick Nadat hij het me verteld had!

margaret Wat maakt het nou uit, wie -?

brick *draait zich plotseling richting balkon* Meisje! Hé, klein
meisje!

klein meisje *van een afstandje* Wat is er, oom Brick?

brick Zeg tegen de mensen dat ze naar boven komen! Haal iedereen
maar naar boven!

margaret Ik heb dit niet meer onder controle! Als het moet zeg ik
het ook waar iedereen bij is!

brick Meisje! Kom, schiet even op ja? Doe wat ik zeg, ga ze roepen!

margaret Omdat het gezegd moet worden en jij, jij! - jij geeft me
nooit de kans! *snikt, maar herneemt zich* Het was als zo'n prachtig
ideaal iets als waar ze het in Griekse legendes over hebben, en het

had ook niet iets anders kunnen zijn, want jij bent nou eenmaal jij, en dat is wat het zo verdrietig maakte, dat is wat het zo afschuwelijk maakte, omdat het een liefde was die nooit tot iets bevredigends zou kunnen leiden of waar je het op een normale manier over zou kunnen hebben. Brick, luister naar me, je moet me geloven, Brick, ik begrijp het allemaal wél! Ik - ik geloof dat het - deugde! Zie je niet dat ik het meen als ik zeg dat ik het respecteer? Mijn enige punt, het enige dat ik duidelijk wil maken, is dat het leven de kans moet krijgen om door te gaan, ook als je gedróómdde leven - helemaal - voorbij is...

Brick heeft zijn kruk niet. Leunend op het meubilair maakt hij de oversteek om hem op te rapen, terwijl zij verdergaat alsof ze gedreven wordt door een kracht buiten haarzelf Ik herinner me dat we met z'n vieren uitgingen, toen we nog op school zaten, Gladys Fitzgerald en ik en jij en Skipper en dat het toen meer leek op een afspraakje tussen jou en Skipper. Gladys en ik hingen d'r maar een beetje bij, alsof jullie chaperones nodig hadden! - dan klopte het beeld nog een beetje, voor de buitenwereld -

brick *wendt zijn gezicht naar haar toe, tilt zijn kruk half op*

Maggie, moet ik je met deze kruk op je bek slaan? Ik zou je dood kunnen slaan, weet je dat?

margaret Lieve God, man, denk je nou echt dat me dat iets zou kunnen schelen?

brick Een man heeft één groots, waarachtig ding in z'n leven. Eén ding dat groots is en goed en écht. Dat was mijn vriendschap met Skipper. En jij maakt er iets smerigs van!

margaret Ik noem het niet smerig! Ik noem het zuiver.

brick Niet de liefde tussen jou en mij, Maggie, maar de vriendschap met Skipper, dat was dat ene, grote, waarachtige ding, en jij maakt er iets smerigs van!

margaret Dan heb je niet geluisterd, dan heb je niet begrepen wat ik zeg! Ik zie het als iets dat zo verdomde zuiver was dat die arme Skipper d'r aan kapot is gegaan! Jullie twee hadden iets dat moest worden ingevroren,

ja, zodat het onaangetast kon blijven! - en

de dood was de enige vrieskist waar het in paste...

brick Ik ben met jou getrouwd, Maggie, waarom zou ik met jou trouwen, Maggie, als ik...?

maggie Brick, sla mijn hersens nog niet in, laat me uitpraten! Ik weet, echt, geloof me, ik wéét dat Skipper degene was die, misschien zelfs onbewust, verlangde naar iets tussen jullie dat niet helemaal onschuldig was! - en nou wil ik een stukje overslaan - jij bent met me getrouwd aan het begin van de zomer toen we ons diploma hadden gehaald, en we waren gelukkig, dat waren we toch, man, we waren in de zevende hemel, elke keer als we vreeën was het alsof we opstegen! Maar die herfst sloegen jij en Skipper allemaal fantastische baantjes af, om maar vooral de sportheld te kunnen blijven uithangen - football-profs. Die herfst hebben jullie de Dixie Stars opgezet, zodat jullie voor altijd ploegmaatjes zouden zijn!

Maar er zat iets niet goed tussen jullie! - en dat 'iets' daar reken ik mezelf ook toe! Skipper begon te drinken... Jij kreeg die rugblessure - je kon niet meespelen in de wedstrijd met Thanksgiving in Chicago, je keek ernaar terwijl je in het ziekenhuis lag in Toledo. Ik was met Skipper meegegaan. De Dixie Stars

verloren omdat die arme Skipper dronken was. We hebben die hele nacht samen zitten drinken aan de bar van het Blackstone hotel en toen de zon de volgende ochtend op kwam boven het meer en wij met onze zatte kop naar buiten waren gekomen om d'r een beetje katerig naar te gaan staan kijken, zei ik: 'Skipper! Hou op met verliefd zijn op mijn man of zeg tegen hem dat-ie jou de kans moet geven om het aan hem op te biechten. - het is het één of het ander!' Hij sloeg me heel hard in mijn gezicht! - toen draaide hij zich om en is hij zonder te stoppen, dat weet ik zeker, teruggerend naar het hotel... Toen ik die avond bij hem op de kamer kwam, nadat ik eerst als een doodsbang muisje aan z'n deur had gekrabbeld, deed-ie die zielige, halfslachtige poging om te bewijzen dat het niet waar was wat ik had gezegd...

Brick haalt naar haar uit met zijn kruk, een beweging waarmee hij de prachtige lamp op tafel verbrijzelt.

Op die manier heb ik hem kapot gemaakt, door hem de waarheid te vertellen, een waarheid die onbespreekbaar was in de wereld waarin jullie zijn opgegroeid. Vanaf die dag was Skipper niet veel meer dan een vergaarbak voor drank en drugs...

‘Toen kwam opeens een jager, jagerman
en die heeft er een geschoten
en dat heeft toen naar men denken denken kan - *gooit haar hoofd
in haar nek met stijf dichtgeknepen ogen* de ander zeer
verdrotten!’

Brick haalt naar haar uit; mist.

Mis! Sorry, ik probeer mijn gedrag niet goed te praten, echt niet!

Brick, ik deug niet. Ik snap niet waarom mensen moeten doen alsof ze
deugen, niemand deugt. Rijke mensen, of mensen die het goed
hebben, die kunnen het zich veroorloven om zich te gedragen zoals
het hoort, zoals de conventionele normen en waarden dat
voorschrijven, maar dat heb ik me nooit kunnen permitteren, ja, maar
- ik ben eerlijk! Zou je me dat dan, alsjeblieft, als enige kunnen
nageven? Zonder geld ter wereld gekomen, zonder geld opgegroeid,
en ik verwacht dat ik zonder geld ga sterven tenzij ik het voor elkaar
krijg dat wij iets overhouden aan wat Big Daddy achterlaat als-ie dood
gaat aan kanker! Maar Brick - Skipper is dood! Ik leef! Maggie the Cat -
*Brick huft op een vreemde manier naar voren en haalt nogmaals
naar haar uit met zijn kruk.* - leeft! Ik leef! Ik... *Hij smijt zijn kruk*

naar haar toe, over het bed waarachter zij inmiddels dekking zoekt en hij valt voorover op de grond terwijl zij haar zin afmaakt leef!

Een klein meisje, Dixie, stormt krijsend de kamer binnen, met een indianentooi op haar hoofd en een klappertjespistool dat ze op Margaret richt terwijl ze gilt: ‘Pang, pang, pang!’ Van beneden klinkt gelach. Nu de kamerdeur openstaat vindt het geluid zijn weg naar boven. Bij binnenkomst van het kind was Margaret net begonnen zich kruipend en hijgend naar het bed te begeven. Ze staat nu op en zegt met ingehouden woede Meisje, jouw moeder, of iemand zou je moeten leren hijgend dat je moet kloppen voor je een kamer binnengaat. Anders zouden de mensen wel eens kunnen denken dat het jou ontbreekt aan een behoorlijke opvoeding...

dixie Jajaja, waarom ligt oom Brick op de grond?

brick Ik probeerde je tante Maggie te vermoorden, maar dat mislukte - en toen ben ik gevallen. Meisje, geef even mijn kruk, dan kan ik opstaan.

margaret Ja, geef je oom z’n kruk, hij is invalide, lieverd, hij heeft gisteravond z’n enkel gebroken toen-ie aan het hordenlopen was op het sportveld van de school!

dixie Waarom was u aan het hordenlopen, oom Brick?

brick Omdat ik dat vroeger ook deed en mensen vinden het leuk om dingen te doen die ze vroeger ook deden, zelfs als ze niet meer in staat zijn om die dingen te doen...

margaret En zo is het, dat is het antwoord op je vraag en nou wegwezen, meisje.

Dixie vuurt drie klappertjes op Margaret af met haar pistool.

Stop, hou daar me op, monster! Nekloos kutkind!

Ze grijpt het klappertjespistool en smijt het door de balkondeuren naar buiten.

dixie *met een vroegrijp instinct voor het gemeenste antwoord* Jij bent jaloers! - jij bent gewoon jaloers omdat jij geen babies kunt krijgen!

Ze steekt haar tong naar Margaret uit en loopt haar parmantig voorbij, buik vooruit, het balkon op. Margaret smijt de balkondeuren dicht en leunt er hijgend tegenaan.

Er valt een stilte.

Brick heeft zijn gemorste drankje vervangen en zit afwezig op het hemelbed.

margaret Zie je wel? Ze hebben lol over het feit dat wij geen kinderen hebben, zelfs waar die vijf nekloze kutkinderen bij zijn!
Stemmen komen dichterbij op de trap.

Brick? Ik ben bij een dokter in Memphis geweest, een - een gynaecoloog... Hij heeft me helemaal onderzocht, en er is geen reden waarom wij geen kind zouden kunnen krijgen wanneer we maar willen. En ik zit nu in mijn vruchtbare periode. Hoor je wat ik zeg? Hoor je me? Hoor je wat ik zeg!

brick Ja. Ik hoor je, Maggie. *richt zijn aandacht op haar roodaangelopen gezicht* Maar hoe zie jij dat in godsnaam voor je, zwanger worden van een man die jou niet kan uitstaan?

margaret Dat is een probleem waar ik nog niet helemaal uit ben.
Ze draait zich om zodat ze met haar gezicht naar de deur komt te staan.

Daar zul je ze hebben!

Het licht dimt.

Doek

tweede bedrijf

Margaret en Brick hebben dezelfde posities als aan het eind van het eerste bedrijf.

margaret *bij de deur* Daar zul je ze hebben!

Big Daddy verschijnt als eerste, een grote man met een heftige, gespannen blik, die zich behoedzaam beweegt om zijn eigen zwakheid niet te verraden, zelfs niet, of vooral niet aan zichzelf.

big daddy Zo, Brick.

brick Hallo Big Daddy. - Gefeliciteerd.

big daddy Gelul...

Sommige mensen komen door de hal, anderen via het balkon: er klinken stemmen uit beide richtingen. Gooper en Dominee Tooker zijn te zien achter de balkondeuren, en hun stemmen zijn duidelijk te horen. Ze blijven staan en Gooper steekt een sigaar op.

dominee tooker *monter* Oh, maar de St. Paul's in Grenada heeft drie gedenkramen, en de laatste aanwinst is een door Tiffany geschilderd raam dat vijftwintighonderd dollar kostte: een tableau van Christus Onze Goede Herder met een Lam in Zijn armen.

gooper Wie heeft dat raam gegeven, dominee?

dominee tooker De weduwe van Clyde Fletcher. Ze schonk de St. Paul's ook een doopvont.

gooper Weet je wat ze aan uw kerk zouden moeten geven, dominee: airconditioning.

dominee tooker Nou en of! Weet je wat de familie Hamma ter nagedachtenis van Gus aan de kerk in Two Rivers heeft geschonken? Een compleet nieuw parochiehuus met een basketballveld in de kelder en een -

big daddy met een harde blaffende lach, die niet bepaald vrolijk overkomt Hé dominee! Wat zit u nou te kletsen over gedenktekens?

Denkt u dat hier iemand de pijp uitgaat? Is dat 't?

Dominee Tooker schrikt van deze tussenkomst en besluit om heel hard om deze vraag te lachen, bijna zo hard als hij kan. Zijn

antwoord zullen we nooit te weten komen, want hij wordt uit deze genante situatie gered door de stem van Goopers vrouw, Mae, die luid en duidelijk opklinkt als zij de hal betreedt met 'Doc' Baugh, de huisarts.

mae *heilig* Nou, even kijken, ze hebben hun typhusprikken gehad en hun tetanusprikken, hun difterieprikken en hun hepatitisprikken en hun polioprikken, die kregen ze elke maand van mei tot en met september en -

Gooper? Hé! Gooper! Waar zijn de kindjes allemaal voor ingeënt?

margaret Zet 'ns een muziekje op Brick! Het feest kan beginnen!

Het gepraat is zo alomtegenwoordig dat de kamer net een grote volière lijkt vol met kwetterende vogels. Alleen Brick doet nog altijd niet mee, leunend op het barretje met zijn vage grijns. Met een ijsblokje in een papieren servetje wrijft hij zo nu en dan over zijn voorhoofd. Hij reageert niet op Margarets bevel. Zij springt zelf naar voren en buigt zich over de knoppen van de stereo.

gooper We hebben ze dat ding cadeau gegeven toen ze drie jaar getrouwd waren, er zitten drie speakers in.

Ineens tettert een climax uit een opera van Wagner of een symfonie van Beethoven door de kamer.

big daddy Zet uit dat kloteding!

Bijna onmiddellijk stilte.

Bijna onmiddellijk onderbroken door het geschreeuw van Big Mama, die de hal binnenstormt als een losgeslagen neushoorn.

big mama Waar is Brick, waar is m'n lieve schatje!

big daddy Sorry! Zet maar weer aan!

Iedereen moet heel hard lachen. Big Daddy is beroemd om zijn grappen ten koste van Big Mama, en Big Mama lacht er zelf het hardst om, hoewel ze soms behoorlijk grof zijn. Dan moet Big Mama altijd even iets oprapen of ergens mee rommelen om de pijn te verbergen die haar harde lach niet helemaal weet te verhullen. Bij deze gelegenheid, een blijde aangelegenheid omdat de angst in haar hart is weggenomen door het valse rapport over Big Daddy's gezondheid, begint ze te giechelen naar Big Daddy, overdreven en quasi-verlegen, en dan werpt ze zich op Brick, allemaal in één vlotte beweging.

big mama Hier is-ie, hier is mijn lieve schatje! Wat heb je daar? Zet dat glas maar weg, jongen, je kunt toch beter iets anders vast houden?

gooper Nou dat kan Brick wel hoor, iets wegzetten.

Brick heeft Big Mama gehoorzaamd door het glas achterover te slaan en het aan haar te geven. En weer lacht iedereen, de één hard, de ander zacht.

big mama Oh oh oh, jij bent stout jij, je bent mijn kleine stoute jongen. Geef Mama een kus, stouterd! - Zie je hoe die me ontwijkt? Kusjes en knuffeltjes heeft-ie nooit fijn gevonden, komt natuurlijk omdat-ie er altijd teveel van heeft gekregen! Zet dat ding 'ns uit, jongen!

Brick heeft de tv aangezet.

Ik heb zo'n hekel aan televisie, ik vind de radio al erg, maar televisie is nog een graadje beter, ik bedoel *ploft hijgend in een stoel* erger, haha! Waarom ben ik hier nou gaan zitten? Ik wil naast mijn schatje op de bank zitten, lekker hand in hand en hem dan een beetje opvrijen!

Big Mama heeft een chiffon jurk aan, met zwart-wit motief. De grote, onregelmatige patronen, die lijken op tekeningen van één of ander enorm dier, de schittering van haar forse diamanten en vele parels, de briljantjes in het zilveren montuur van haar bril, haar ongebreidelde stemgeluid, en bulderende lach, domineren de kamer vanaf het moment dat zij is binnengekomen. Big Daddy heeft haar gadegeslagen met een onbewogen gezicht waarop voortdurende ergernis geschreven staat.

nog harder Dominee, dominee, hé, dominee! Geef me 'ns een hand en help me even uit deze stoel!

dominee tooker Geen spelletjes hè, Big Mama!

big mama Wat nou spelletjes? Geef me een hand zodat ik overeind kan komen en -

Dominee Tooker reikt haar zijn hand. Zij grijpt hem vast en trekt hem op haar schoot met een schrille lach die in twee noten een octaaf overspant.

Ooit een dominee tussen de benen van een dik wijf gezien? Hé, mensen! Ooit een dominee tussen de benen van een dik wijf gezien?

Big Mama is berucht in de hele Delta om dit soort onelegante onderbroekenlol. Margaret ziet het lankmoedig aan, nipt van haar Dubonnet met ijs en kijkt naar Brick, maar Mae en Gooper kunnen de lol van dit soort fratsen niet inzien en wisselen zorgelijke blikken. Het is het soort gedrag dat er volgens Mae de oorzaak van is dat zij niet echt mee mogen doen met de fine fleur van de jonge getrouwde stelletjes in Memphis, ondanks alles. Eén van de Negers, Lacy of Sookey, steekt zijn hoofd om de deur, giechelend. Ze wachten op een teken om de taart en champagne binnen te brengen. Big Daddy is 'not amused'. Hij begrijpt niet, waarom hij ondanks de oneindige opluchting na het doktersrapport nog steeds die knagende kramp voelt in zijn darmen. 'Dat spastische ding is geen kattenpis,' zegt hij tegen zichzelf, maar hardop schreeuwt hij:

big daddy Big Mama, wil je stoppen met die ongein? - Je bent te oud en te dik om je als een klein kind te gedragen en daarbij, met zo'n bloeddruk - ze zat op tweehonderd vorig jaar! - krijg je nog een beroerte als je zo loopt te dollen...

big mama Zo, nu gaan we Big Daddy's verjaardag vieren!

Negers in witte jasjes komen binnen met een reusachtige taart vol brandende kaarsjes, en met emmers met flessen champagne met satijnen linten om de hals. Mae en Gooper zetten een lied in, en iedereen zingt mee, ook de Negers en de Kinderen. Alleen Brick houdt zich afzijdig.

iedereen zingt

Happy Birthday to you.

Happy Birthday to you.

Happy Birthday, Big Daddy -

Sommigen zingen

Dear Big Daddy.

Happy Birthday to you.

Sommigen zingen

How old are you.

Mae is middenvoor gaan staan en stelt haar kinderen op als een koor. Ze geeft een nauwelijks hoorbaar 'een twee drie' vooraf en er begint een nieuw lied.

kinderen zingen

Skinamarinka - dinka - dink

Skinamarinka - do

We love you.

Skinamarinka - dinka - dink

Skinamarinka - do.

Ze draaien zich allemaal naar Big Daddy.

Big Daddy you!

Ze draaien zich weer front zaal, alsof ze in een musical staan.

We love you in the morning;

We love you in the night.

We love you when we're with you.

And we love out of sight.

Skinamarinka - dinka - dink

Skinamarinka - do.

Mae draait zich naar Big Mama.

Big Mama, too!

Big Mama barst in tranen uit.

De Negers gaan weg.

big daddy Nou ja, Ida, wat is er nou met jou aan de hand?

mae Ze is gewoon heel gelukkig.

big mama Ik ben gewoon heel gelukkig, Big Daddy, ik moet gewoon even huilen ofzo. *plotseling en hard in de stilte* Brick, heb je het fantastische nieuws gehoord dat Doc Baugh van de kliniek kreeg over Big Daddy? Big Daddy is helemaal honderd procent!

mae Dat is toch fantastisch?

big mama Hij is gewoon helemaal honderd procent. Met vlag en wimpel door het onderzoek gekomen. En nu we weten dat Big Daddy niks heeft, behalve een spastische darm, kan ik jullie wel vertellen: ik was doodongerust, ik werd bijna gek bij de gedachte dat Big Daddy misschien wel zoiets had als -

margaret *onderbreekt haar; ze springt op en snerpt* Brick, lieverd, heb jij geen verjaarscadeau voor Big Daddy?

Ze passeert hem, grist zijn glas uit zijn hand en haalt een fraai ingepakt cadeau tevoorschijn.

Hier, Big Daddy, dit is van Brick!

big mama Dit is het grootste verjaardagsfeest dat Big Daddy ooit heeft gehad, wel honderd cadeaus en stapels telegrammen van -
mae *door Big Mama heen pratend* Wat is het, Brick?

gooper Tien tegen één dat Brick helemaal niet wéét wat het is.

big mama Het leuke van cadeaus is dat je niet weet wat het is
voordat je het openmaakt. Maak het 'ns open, Big Daddy.

big daddy Maak jij het maar open. Ik wil Brick iets vragen! Kom 'ns
hier, Brick.

margaret Big Daddy roept je, Brick.

Zij maakt het pakje open.

brick Zeg maar tegen Big Daddy dat ik gehandicapt ben.

big daddy Ik zie dat je gehandicapt bent. Ik wil weten hoe dat
komt.

margaret *bezig met een afleidingsmanoeuvre* Oh kijk, oh kijk, nou
ja zeg, het is een cashmere kamerjas!

Ze houdt de kamerjas omhoog zodat iedereen 'm kan zien.

mae Wat doe je verbaasd, Maggie.

margaret Ik heb er nog nooit één in het echt gezien.

mae Wat grappig. - Ha!

margaret *draait zich agressief naar Mae om,*

en zegt met een stralende glimlach Wat is daar grappig aan? Wij

hadden thuis nooit iets,

wij hadden alleen elkaar, en luxe dingen als cashmere kamerjassen
verbazen mij nog steeds!

big daddy *dreigend* Stilte!

mae *zonder na te denken, want woedend* Ik begrijp niet hoe jij zo
verbaasd kan zijn als jij dat ding zaterdag zelf hebt gekocht bij

Loewen-- stein in Memphis! Weet je hoe ik dat weet?

big daddy Stil, zei ik!

mae Ik weet dat omdat die verkoopster die 'm aan jou heeft
verkocht mij ook heeft geholpen en tegen mij zei: 'Oh, mevrouw
Pollitt, uw schoonzuster heeft hier net een cashmere kamerjas
gekocht voor uw schoonvader!'

margaret Nou Mae! Jij doet je talenten echt tekort als huismoeder,
jij zou bij de FBI moeten gaan -

big daddy Stilte!

Stilte.

Alleen Dominee Tooker is niet zo alert als de rest.

dominee tooker *tegen Doc Baugh* En Magere Hein en de ooievaar
liggen nek aan nek!

Hij begint uitbundig te lachen tot hij merkt dat het stil is en Big Daddy hem boos aankijkt. Schijnheilig stopt hij met lachen.

big daddy Ik hoop dat ik u niet onderbreek in uw gesprek over glas-in-lood-ramen, of wel, dominee?

Dominee Tooker lacht een klein lachje.

Genante stilte.

Hij kucht droogjes.

Dominee?

big mama Big Daddy, nou niet lullig doen tegen de dominee!

big daddy *zijn stem verheffend* Kent u de uitdrukking: veel gerochel, weinig fluim? Daar moest ik aan denken door dat droge kuchje van u, veel gerochel, weinig fluim...

De stilte wordt alleen onderbroken door een kort lachje van Margaret, de enige die inziet hoe lachwekkend dit is.

mae *steekt haar armen in de lucht en laat haar armbanden rammelen* Ik ben benieuwd of de muggen weer actief zijn vanavond.

big daddy Wat zei je, Little Mama? Wilde je ons iets meedelen?

mae Ja, ik zei dat ik benieuwd was of de muggen ons levend zouden opeten als we nu even buiten op het balkon zouden gaan zitten.

big daddy Nou, als ze dat doen, laat ik jouw botten vermalen tot kunstmest!

big mama *snel* Vorige week hebben we een vliegtuig de boel laten besproeien en ik geloof dat het heeft geholpen, tenminste ik heb geen -

big daddy *onderbreekt haar* Brick, is het waar wat ze tegen me zeggen, dat jij vannacht bent gaan hardlopen op het atletiekveld van de school?

big mama Brick, Big Daddy praat tegen je, jongen.

brick *met een vage glimlach boven zijn glas* Wat zei je, Big Daddy?

big daddy Ze zeggen dat je vannacht bent gaan hordenlopen op het sportveld van de school.

brick Ja, dat heb ik ook gehoord.

big daddy Was het hordenlopen of hoerenlopen dat je daar aan het doen was? Wat deed je daar om drie uur 's nachts, een wijf neuken op de sintelbaan?

big mama Big Daddy, je bent nu niet meer ziek, je hebt geen enkel
excuus meer om zulke -

big daddy Stil!

big mama - taal uit te slaan waar de dominee bij is en -

big daddy Stil! - Brick, ik vroeg jou of jij jezelf vannacht op die
sintelbaan op een lekker kutje hebt getrakteerd? Ik dacht,
misschien zat je achter één of ander wijf aan en dat je toen over je
eigen snikkel bent gestruikeld - is het zo gegaan?

Gooper lacht, hard en vals, anderen volgen nerveus zijn voorbeeld.

*Big Mama stampt met haar voet, perst haar lippen op elkaar, loopt
naar Mae en fluistert haar iets in het oor, terwijl Brick de harde,
strakke, grijnzende blik van zijn vader beantwoordt met een trage,
vage glimlach die hij in alle situaties inzet vanachter de
beschutting van zijn glas.*

brick Nee, meneer, ik geloof van niet...

mae *tegelijkertijd, lief* Dominee Tooker, zullen wij even een
wandelingetje maken over het balkon?

Zij en Dominee Tooker lopen het balkon op.

big daddy Wat was je daar dan verdomme aan het doen om drie uur 's nachts?

brick Hordenlopen, Big Daddy, ik wilde over die horden springen, alleen die horden waren iets te hoog.

big daddy Omdat je dronken was?

brick *zijn vage glimlach vervaagt een beetje* Nuchter zou ik de låge niet eens proberen...

big mama *vlug* Big Daddy, blaas de kaarsjes op de taart 'ns uit!

margaret *tegelijkertijd* Ik wil graag een toast uitbrengen op Big Daddy Pollitt, op zijn vijfenzestigste verjaardag, de grootste katoenplanter in -

big daddy *brullend van woede en walging* Ophouden zei ik, stoppen nu, hou op met die - !

big mama *gaat voor Big Daddy staan met de taart* Big Daddy, ik vind het niet goed dat je zo praat, ook al is het je verjaardag, ik -

big daddy Ik praat zoals ik wil op mijn verjaardag, Ida, of op welke dag dan ook, godverdomme en wie dat niet bevalt weet wat 'm te doen staat!

big mama Dat meen je niet!

big daddy Hoezo, dat meen ik niet? *Er is ondertussen onopvallend wat over en weer geseind en ook Gooper is het balkon opgegaan.*

big mama Ik weet gewoon dat je dat niet meent.

big daddy Jij weet godverdomme helemaal niks, en dat heb je nooit gedaan ook!

big mama Big Daddy, dit meen je niet.

big daddy Oh jawel, dat meen ik wel! Ik heb hier een enorme hoop gelul moeten verdragen omdat ik dacht dat ik doodging. Jij dacht ook dat ik doodging en je begon de boel hier over te nemen, nou, daar kun je nu mee stoppen, Ida, want ik ga niet dood, je kunt nu stoppen met de boel overnemen, want je hoeft de boel niet over te nemen want ik ga niet dood. Ik ben dat onderzoek doorgekomen, ik heb die klote kijkoperatie doorstaan en ik heb niks behalve een spastische darm. En ik ga dus niet dood aan kanker, terwijl jij dacht dat ik daaraan doodging. Toch?

Jij dacht toch dat ik doodging aan kanker, Ida?

Bijna iedereen is het balkon opgegaan, behalve de twee oude mensen die elkaar woedend aankijken in het licht van de kaarsjes

op de taart. Big Mama's boezem gaat op en neer en ze houdt een dikke vuist voor haar mond. Big Daddy gaat verder, met hese stem
Waar of niet, Ida? Dat idee had je toch, dat ik doodging aan kanker en dat jij de leiding kon nemen over dit huis en alles wat erbij hoort? Die indruk kreeg ik, het leek er in ieder geval verdomd veel op. Die keiharde stem van jou overal, dat dikke vette lijf dat zich overal tegenaan bemoeit!

big mama Stil! De dominee!

big daddy Dominee me reet!

Big Mama hapt hoorbaar naar lucht en gaat op de bank zitten, die bijna te klein voor haar is.

Hoorde je wat ik zei? Ik zei: 'Dominee me reet!'.

Iemand doet van buiten de balkondeuren dicht, precies op het moment dat er vuurwerk losbarst en de kinderen opgewonden beginnen te roepen.

big mama Zo heb ik je nog nooit gezien en ik snap niet wat er met jou aan de hand is!

big daddy Ik heb dat onderzoek en die operatie doorstaan enkel en alleen omdat ik wilde weten wie hier de baas is - jij of ik! Nou, nu

blijkt dat ik het ben en niet jij! - en dat is mijn verjaarscadeau -en die taart en de champagne- want jij bent al drie jaar bezig de boel geleidelijk aan over te nemen. Met je gecommandeer. En je geouwehoer. Met dat dikke vette lijf een beetje rondparaderen op de zaak die ik heb gemaakt! Ik heb dit bedrijf gemaakt! Ik was hier opzichter! Ik was opzichter op de oude Straw & Ochello Plantage! Ik ben op mijn tiende van school gegaan! Ik ben van school gegaan toen ik tien jaar oud was en heb als een neger op het land gewerkt. En ik heb het geschopt tot opzichter van de Straw & Ochello Plantage! En de ouwe Straw ging dood en ik werd partner van Ochello en het bedrijf werd groter en groter en groter en groter en groter! Dat heb ik allemaal zelf gedaan, zonder jouw hulp, godverdomme, en nou denk jij dat jij op het punt staat de boel over te nemen? Nou, ik sta op het punt om jou te vertellen dat jij helemaal niet op het punt staat de boel over te nemen, jij staat godverdomme op nul punten en jij gaat helemaal niets overnemen. Is dat duidelijk, Ida? Is dat een beetje doorgekomen nou? Ik heb dat onderzoek van a tot z doorlopen. Ik heb godverdomme een kijkoperatie gehad, en ik heb niks, behalve een spastische darm - ja, spastisch geworden, van

pure walging. Van al die leugens en leugenaars die ik godverdomme heb moeten verdragen, en al dat hypocriete gedoe waar ik godverdomme mee heb moeten leven in al die veertig jaar dat wij samen zijn! Hé! Ida! Blaas jij die kaarsjes op de taart maar uit! Pers je lippen op elkaar en haal maar diep adem en blaas godverdomme die kutkaarsen uit!

big mama Oh, Big Daddy, oh, oh, oh, Big Daddy!

big daddy Wat is er?

big mama Heb je dan al die jaren niet geloofd dat ik van je hield?

big daddy Hè?

big mama Want dat is zo, ik hield van je, ik hield zoveel van je! - Ik hield zelfs van hoe bot en gemeen je was, Big Daddy!

Ze snikt en holt onhandig het balkon op.

big daddy *tegen zichzelf* Zou toch grappig zijn als dat waar was...

Stilte.

Gevolgd door het licht van exploderend vuurwerk.

Brick! Hé, Brick!

Hij staat boven de kaarsjes van zijn verjaardags-taart.

Na een paar tellen komt Brick aangehinkt met zijn kruk, glas in de hand. Margaret volgt hem met een stralende, zorgelijke glimlach.

Jou riep ik niet, Maggie. Ik riep Brick.

margaret Ik lever hem alleen maar bij u af.

Ze kust Brick op zijn mond; hij veegt onmiddellijk zijn lippen af met de rug van zijn hand. Meisjesachtig holt ze weer naar buiten.

Brick en zijn vader zijn alleen.

big daddy Waarom deed je dat?

brick Waarom deed ik wat, Big Daddy?

big daddy Die kus van je mond vegen alsof ze op je gezicht gespuugd heeft.

brick Ik weet niet. Was ik me niet van bewust.

big daddy Die vrouw van jou heeft een beter figuur dan die van Gooper, maar op de één of andere manier lijken ze toch op elkaar.

brick Hoe dan, Big Daddy?

big daddy Ik weet niet hoe ik het moet omschrijven maar ze lijken op elkaar.

brick Ze zien er niet heel ontspannen uit, hè?

big daddy Nee, absoluut niet.

brick Het lijken wel opgefokte katten, hè?

big daddy Precies ja, opgefokte katten.

brick Opgefokt als een kat op een heet zinken dak?

big daddy Precies, jongen, als een kat op een heet zinken dak. Wel grappig dat jij en Gooper zo verschillend zijn en toch hetzelfde type vrouw kiezen.

brick Wij zijn allebei boven onze stand getrouwd, Big Daddy.

big daddy Gelul... Ik vraag me echt af waarom ze allebei zo uit hun ogen kijken?

brick Nou. Ze zitten midden op een groot stuk land, Big Daddy, tienduizend hectare is een flinke lap, hoor, en de seconde dat jij dit uit handen geeft gaat het hard tegen hard, want ze willen allebei het grootste stuk.

big daddy Dan heb ik een verrassing voor ze. Ik geef dit van ze lang zal ze leven nog niet uit handen, als dat is waar ze op wachten.

brick Heel goed, Big Daddy. Blijf jij gewoon zitten waar je zit en laat ze elkaar maar de ogen uitkrabben...

big daddy Zeker weten dat ik blijf zitten waar ik zit en dat ik dat geteisem elkaar de tent laat uitvechten, hahaha... Maar die vrouw

van Gooper weet wel wat fokken is, man wat is die vrouw vruchtbaar, dat moet je d'r nageven. Jezus, ze zaten er allemaal vanavond, de tafel moest worden uitgeschoven, vijf stuks heeft ze er nu, en er komt er nog één...

brick Yep, nummer zes is onderweg...

big daddy Brick, ik zweer het je, ik heb echt geen idee hoe het zo gekomen is.

brick Hoe wat zo gekomen is, Big Daddy?

big daddy Je krijgt een stuk land -wel of niet op een eerlijke manier- er beginnen dingen te groeien, de zaak breidt zich uit, en voor je het weet is het totaal uit de hand gelopen, totaal uit de hand!

brick Nou ja, de natuur houdt niet van stilstand, zeggen ze, Big Daddy.

big daddy Dat kunnen ze wel zeggen, maar soms denk ik dat stilstand stukken beter is dan de teringzooi die er voor in de plaats komt. Staat er nou iemand bij de deur?

brick Yep.

big daddy *zijn stem klinkt lager* Wie?

brick Iemand die wil weten wat wij tegen elkaar zeggen.

big daddy Gooper? Gooper!

Na een bescheiden pauze verschijnt Mae in de balkondeur.

mae Riep u Gooper, Big Daddy?

big daddy Oh, jij bent het.

mae Moet u Gooper hebben, Big Daddy?

big daddy Nee, en jou ook niet. Ik wil hier een beetje privacy als ik een vertrouwelijk gesprek voer met mijn zoon Brick. Het is te warm om die deuren dicht te doen, maar als ik die klote deuren dicht moet doen om hier een privé-gesprek met mijn zoon Brick te voeren, laat het dan even weten, want dan doe ik ze dicht. Want ik haat luistervinken, ik hou helemaal niet van dat stiekeme gedoe.

mae Maar Big Daddy -

big daddy Je stond aan de verkeerde kant van de maan, ik zag je schaduw -

mae Ik stond alleen -

big daddy Jij stond alleen maar te spioneren en dat weet je dondersgoed!

mae *barst in snikken uit* Oh, Big Daddy, u bent om de één of andere reden zo onaardig tegen de mensen die echt van u houden!

big daddy Hou je kop, hou je kop, hou je kop! Ik haal jou en Gooper uit die kamer hiernaast! Het gaat jullie geen ene reet aan waar Brick en Maggie hier 's nachts mee bezig zijn. Jullie staan hier 's nachts te luistervinken en door het sleutelgat te loeren en dan brengen jullie verslag uit bij Big Mama en dan komt zij naar mij toe en dan zegt ze: 'Nou, ze zeggen dit en dat, en zus en zo is er aan de hand met Brick en Maggie, en -' Jezus, ik word er kotsmisselijk van. Ik haal jou en Gooper van die kamer, ik haat dat stiekeme gedoe, echt, ik kots ervan...

Mae gooit haar hoofd naar achteren, rolt haar ogen hemelwaarts en strekt haar armen alsof ze God smeekt om medelijden met deze onterechte marteling; dan houdt ze een zakdoek tegen haar neus en snelt de kamer uit met veel rokgeruis.

brick *nu bij het barretje* Dus zij staan te luisteren, hè?

big daddy Ja. Zij staan te luisteren en brengen verslag uit bij Big Mama over wat er speelt tussen jou en Maggie. Ze zeggen dat *hij stopt alsof hij zich geneert* jij niet meer bij haar in bed slaapt,

maar op de bank. Klopt dat? Als je Maggie niet meer leuk vindt, dan doe je d'r toch weg! - Wat sta je daar nou te doen?

brick Mijn glas bijvullen.

big daddy Jongen, jij weet dat jij een echt drankprobleem hebt?

brick Ja, dat weet ik.

big daddy Ben je daarom gestopt bij dat sportprogramma, vanwege je drankprobleem?

brick Ja, dat zou best eens kunnen.

Hij glimlacht vaag en vriendelijk naar zijn vader langs zijn bijgevulde glas.

big daddy Niet zomaar wat zeggen, jongen, daar is dit te belangrijk voor.

brick *vaag* Ja, meneer.

big daddy En luister naar me, zit niet naar die verdomde kroonluchter te kijken...

Stilte.

hees Hebben we ook gevonden bij de grote uitverkoop in Europa.

Stilte.

Het leven is belangrijk. Je hebt verder niks om je aan vast te houden. Een man die drinkt vergooit zijn leven. Dat moet je niet doen, je moet het vasthouden. Verder heb je niks... Kom 'ns hier zitten, dan hoeven we niet zo hard te praten, de muren hebben oren in dit huis.

brick *komt aangehinkt om naast hem op de bank te gaan zitten*

Oké, Big Daddy.

big daddy Je hebt je ontslag genomen! Waarom? Is er iets gebeurd?

brick Ik weet niet. Weet jij het?

big daddy Ik vraag het aan jou, godverdomme! Hoe kan ik het nou weten als jij het niet eens weet?

brick Ik zat daar gewoon met m'n bek vol tanden. Ik liep voortdurend twee, drie tellen achter bij wat er op het veld gebeurde, dus toen ben ik er maar mee -

big daddy Gestopt!

brick *vriendelijk* Ja, gestopt.

big daddy Jongen?

brick Huh?

big daddy *lurkt ferm en goed hoorbaar aan zijn sigaar; buigt dan plotseling iets voorover, blaast goed hoorbaar uit en brengt zijn hand naar zijn voorhoofd Pfoeh! - haha - ik kreeg teveel rook binnen, beetje licht in m'n hoofd...*

De klok op de schoorsteenmantel slaat.

Waarom is het voor mensen toch zo verdomde moeilijk om te praten?

brick Ja...

De klok blijft lieflijk verder slaan tot de tiende slag is uitgeklonken.

Die klok klinkt lekker vredig, kan ik de hele nacht naar luisteren...

Hij gaat lekker onderuit op de bank hangen. Big Daddy gaat rechtop zitten, onbeweeglijk, met een onuitgesproken onrust; al zijn gebaren zijn verkramp, bijna spastisch, als hij praat. Hij piept en hijgt en snuift tijdens zijn nerveuze monoloog, zo nu en dan een korte, schichtige blik werpend op zijn zoon.

big daddy We hebben die klok gekocht in die zomer dat we in Europa waren, ik en Big Mama, op die georganiseerde klotereis, ik heb van m'n leven niet zo iets gruwelijks meegemaakt jongen, echt

waar, die inlanders steken je daar de ogen uit met hun sjieke hotels. En Big Mama heeft daar wagonladingen aan spullen gekocht, echt, ik lul niet. Overal waar ze kwam op die tornado-trip van ons was het kopen, kopen, kopen. Nou, de helft van die spullen die ze gekocht heeft staat nog steeds in dozen in de kelder, en die stond vorig jaar nog onder water! *lacht* Dat hele Europa is niks anders dan één grote veiling, meer niet, dat zootje ouwe, uitgewoonde steden, 't is gewoon één grote uitverkoop, de hele klotezooi, en Big Mama werd er helemaal gek, man, die vrouw was met geen tien paarden tegen te houden! Kopen, kopen, kopen! - nog een geluk dat ik rijk ben, echt wel, en de helft van die troep staat nu te verschimmelen in de kelder. Komt goed uit dat ik rijk ben, echt een geluk, hé, ik ben een rijk man, Brick, yep, ik ben echt stinkend rijk. *Zijn ogen lichten even op.* Weet jij hoeveel ik waard ben? Raad 'ns, Brick! Raad 'ns hoeveel ik waard ben! *Brick glimlacht vaag boven zijn drankje.* Ongeveer 10 miljoen in cash en aandelen, bovenop de 10.000 hectare van het vruchtbaarste land van het westelijk halfrond.

Rook en geknetter en een spookachtige groenige gloed kleurt de avondhemel. Kinderen gillen op het balkon.

Maar daar kan een man zijn leven niet mee kopen, hij kan zijn leven niet terugkopen als zijn leven voorbij is, dat hebben ze dan weer niet in de aanbidding in Europa, of in Amerika of op welke markt ter wereld dan ook - een man koopt er niet zijn leven mee, hij kan zijn leven niet terugkopen als zijn leven voorbij is...

Dat is een ontvucherende gedachte, een zeer ontvucherende gedachte, en ik heb eindeloos met die gedachte gespeeld - tot vandaag... Ik ben ouder en wijzer geworden, Brick, door wat ik net heb meegemaakt. En weet je wat ik me herinner van Europa?

brick Wat dan, Big Daddy?

big daddy De heuvels rond Barcelona in Spanje en de kinderen die daar in hun blootje liepen te bedelen als uitgehongerde honden, jankend en krijsend, en hoe dik die priesters waren die in Barcelona over straat liepen, en zo veel en zo dik en zo vriendelijk, haha! - Weet jij dat ik dat hele land te eten zou kunnen geven? Ik heb geld genoeg om dat hele kloteland te eten te geven, maar de mens is een egoïstisch beest, en met het geld dat ik aan die jankende

kindjes in de heuvels rond Barcelona heb uitgedeeld kun je denk ik niet eens één van deze stoelen stofferen, ik bedoel dat is niet eens genoeg om deze stoel opnieuw te bekleden! Verdomme man, ik strooide daar met geld alsof het kippenvoer was, ik bleef maar met geld gooien zodat ze uit de buurt bleven en ik terug in de auto kon klimmen en weg kon rijden... Nee, dan Marokko, met die Arabieren - prostitutie begint daar als ze vier of vijf zijn, en dan overdrijf ik niet, echt - Ik weet nog op een dag in Marrakech -die oude Arabierenstad met die muren- ik ging zitten op zo'n vervallen muurtje om een sigaar op te steken, het was er gruwelijk heet en zo'n moslimvrouw stond me daar op straat aan te kijken tot ik er verlegen van werd - ze stond daar doodstil op die stoffige, hete weg en ze keek me aan tot ik er verlegen van werd. Maar let op. Ze had een kind bij zich, een klein bloot meisje, kon net lopen, en na een tijdje zette ze dat kind neer, fluisterde haar iets in d'r oor en gaf haar een duw. Dat kind komt naar me toe, kan echt nauwelijks lopen, komt op me afgehobbeld en - Jezus, ik word misselijk als ik er aan denk. Ze steekt haar hand uit en begint mijn broek los te maken! Dat kind was nog geen vijf! Ik zweer het je, ik verzin het

niet! Ik ben teruggegaan naar het hotel en ik zei tegen Big Mama:

‘Pak je spullen! We gaan nu dit land uit...!’

brick Je zit lekker op je praatstoel vanavond, Big Daddy.

big daddy *deze opmerking negerend* Ja meneer, zo is het, de mens

is een beest dat doodgaat maar dat-ie doodgaat maakt niet dat hij

medelijden heeft met anderen, nee hoor, het - Zei je wat?

brick Ja.

big daddy Wat dan?

brick Geef me die kruk 'ns, dan kan ik opstaan.

big daddy Waar ga je heen?

brick Heel even naar Echo Spring.

big daddy Waarheen?

brick Drank...

big daddy Ja jongen *geeft Brick zijn kruk* de mens is een beest dat

doodgaat en als-ie geld heeft gaat-ie kopen en kopen, en de reden

waarom hij alles koopt wat-ie maar kan kopen is, denk ik, dat-ie

ergens in zijn achterhoofd de zieke hoop koestert dat één van zijn

aankopen het eeuwige leven zal zijn! Wat natuurlijk niet zo is... De

mens is een beest dat -

brick *bij het barretje* Je bent echt lekker aan het ouwehoeren
vanavond, Big Daddy.

Er valt een stilte, buiten zijn stemmen te horen.

big daddy Ik heb me koest gehouden de laatste tijd, ik heb geen
woord gezegd,
alleen maar voor me uit zitten staren. Ik had een heel zwaar hoofd,
maar vanavond valt die last van me af. Daarom praat ik. - De lucht
ziet er anders uit...

brick Weet je wat ik het liefste hoor?

big daddy Wat?

brick Totale stilte. Volmaakte ononderbroken stilte.

big daddy Waarom?

brick Lekker rustig.

big daddy Nou, dan kun je net zo goed in je graf gaan liggen.

Hij grinnikt genoeglijk.

brick Ben je klaar met praten?

big daddy Waarom wil jij zo graag dat ik m'n mond houd?

brick Nou, je zegt zo vaak: 'Brick, ik wil eens met je praten', maar
als we dan praten levert het nooit wat op. Er wordt niks gezegd. Jij

zit op een stoel en begint te lullen over van alles en nog wat en ik doe alsof ik luister, maar ik luister niet, of nauwelijks.

Communiceren

is - voor mensen heel ingewikkeld en - op de één of andere manier wil het tussen jou en mij niet -

big daddy Ben jij wel eens bang geweest? Ik bedoel, ben jij wel eens ergens doodsbang voor geweest?

Hij staat op.

Moment. Ik doe even deze deuren dicht...

Hij sluit de balkondeuren alsof hij nu een belangrijk geheim gaat vertellen.

brick Wat?

big daddy Brick?

brick Hè?

big daddy Ik dacht dat ik het had, jongen!

brick Wat had? Dat je wat had, Big Daddy?

big daddy Kanker!

brick Oh...

big daddy Ik dacht dat de man met de zeis zijn koude zware hand
op mijn schouder had gelegd!

brick Daar heb je anders goed je mond over gehouden, Big Daddy.

big daddy Piepen is voor varkens, een man houdt zijn mond stijf
dicht, ook al is het varken beter af.

brick Hoezo dan?

big daddy Niet weten dat je doodgaat is wel zo prettig. Dat is de
mens niet gegeven, hij is het enige levende wezen dat een idee
heeft van de dood, en weet wat het is. De rest gaat heen zonder het
te weten, en zo zou alles wat leeft moeten gaan, zonder hier iets
over te weten, en toch gilt een varken, en kan een man, soms, zijn
mond houden. Soms kan-ie

*bij de oude man smeult diep van binnen een intense woede zijn
mond stijf dicht houden. Ik vraag me af -*

brick Wat, Big Daddy?

big daddy Zou een glas whisky slecht zijn voor een spastische darm?

brick Nee hoor, het zou 'm wel eens heel goed kunnen doen.

big daddy *grijnst ineens, als een wolf* Jezus, het is toch niet te geloven! De wereld ligt open! Christus, alles ligt weer open! Open, jongen, open!

Brick kijkt naar zijn glas.

brick Voel je je weer beter, Big Daddy?

big daddy Beter? Godverdomme nou! Ik kan weer ademhalen! Ik sta al m'n hele leven zo strak als een vuist...

Hij schenkt een drankje in.

En maar rammen en beuken en stoten! - maar nu ga ik die vingers eens een beetje ontspannen en de dingen eens heel voorzichtig aanpakken... *spreidt zijn vingers alsof hij de lucht streelt* Weet je waar ik aan zat te denken?

brick *vaaglijk* Nee. Waar zat je aan te denken?

big daddy Haha! - Geile dingen! Met lekkere wijven!

Bricks glimlach verflauwt een beetje maar blijft wel hangen.

Brick, dit spul brandt man! - Ja jongen. Ik zal jou 'ns iets vertellen wat je misschien niet had gedacht. Ik geil nog steeds op de vrouwtjes en ik word vandaag vijfenzestig.

brick Nou, dat is interessant, Big Daddy.

big daddy Interessant?

brick Ik bedoel: petje af, Big Daddy.

big daddy Nou en of, petje af, godverdomme. Ik besef nu pas dat ik altijd tekort ben gekomen. Ik heb veel kansen laten lopen doordat ik me schuldig voelde. Schuldgevoel, regels - schijt man! Dat is allemaal gelul, gelul, gelul! De schaduw van de dood moest er aan te pas komen om me dat in te laten zien. Nu die schaduw is weggedreven laat ik de teugels vieren en ga ik, hoe zeg je dat, compleet uit m'n dak!

brick Uit je dak?

big daddy Uit m'n dak, ja, uit m'n dak! Godverdomme! - Ik ben tot, even kijken, tot vijf jaar terug met Big Mama naar bed geweest, tot ik zestig was en zij achtenvijftig, en ik heb 'r eigenlijk nooit gemogen, nooit!

De telefoon gaat beneden in de hal, al een tijdje.

Big Mama komt binnen.

big mama Horen de heren de telefoon niet? Ik hoor 'm helemaal op het balkon.

big daddy Nou zijn er vijf kamers die op dit balkon uitkomen waar je doorheen had gekund. Waarom kom je dan uitgerekend hier langs?

Big Mama trekt een ondeugend gezicht terwijl ze door de haldeur de kamer uit rent.

Huh! - Echt, als Big Mama een kamer uitloopt, weet ik al niet meer hoe die vrouw eruitziet, maar als Big Mama de kamer weer binnenkomt... sjongejonge, dan weet ik het weer hoor! *Hij slaat dubbel van het lachen om deze grap tot zijn ingewanden pijn doen waardoor hij overeind komt met een vertrokken gezicht. De lach verflauwt tot een grinnik terwijl hij zijn glas een beetje wantrouwig op tafel zet. Brick is overeind gekomen en naar de balkondeur gehinkeld. Hé! Waar ga je heen?*

brick Luchtje scheppen.

big daddy Helemaal niet. Jij blijft hier tot dit gesprek is afgelopen, jongeman.

brick Ik dacht dat we klaar waren, Big Daddy.

big daddy We zijn nog niet eens begonnen.

brick Mijn fout. Sorry. Ik wou alleen even de wind voelen.

big daddy Zet die ventilator maar aan en ga weer in die stoel
zitten.

Big Mama verheft haar stem, en vult daarmee de hal.

big mama Oh Sally, jij bent me d'r één hoor! Waarom laat je me dat
dan ook niet uitleggen?

big daddy Jezus, zit ze weer met m'n zuster te praten, die ouwe
geit.

big mama Nou, tot ziens, Sally. Kom snel weer eens deze kant op,
Big Daddy sterft van nieuwsgierigheid hoe het met je is. - Ja, dag,
Sally...

*Ze hangt op en blaft van plezier. Big Daddy kreunt en houdt zijn
handen voor zijn oren als ze naderbij komt, en tettert Big Daddy,
dat was Sally weer aan de telefoon, uit Memphis! Weet je wat ze
heeft gedaan, Big Daddy?*

Ze heeft haar dokter in Memphis gebeld om te vragen wat dat is,
dat spastische ding! Haha! - En toen belde ze terug om te zeggen
hoe opgelucht ze was dat - Hé! Laat me erin!

Big Daddy houdt de deur halfdicht, tegen haar aan.

big daddy Nee. Ik zei dat je niet door deze kamer moest komen. Je gaat gewoon terug en loopt door één van die andere kamers.

big mama Big Daddy? Big Daddy? Oh, Big Daddy! - Je meende dat toch allemaal niet wat je tegen me zei?

Hij slaat de deur voor haar neus dicht, maar ze blijft roepen.

Schatje? Schatje? Big Daddy? Je meende al die vreselijke dingen toch niet die je tegen me zei? - Ik weet dat dat niet zo is. Ik weet dat je die dingen diep in je hart niet meende...

Haar kinderlijke stem ebt weg met een snik, en haar zware voetstappen verdwijnen.

Brick is opnieuw overeind gekomen en wil weer naar het balkon.

big daddy Het enige dat ik van die vrouw vraag is dat ze me met rust laat. Maar ze wil maar niet accepteren dat ik doodziek van d'r word. Komt doordat ik veel te lang met haar naar bed ben geweest. Had ik veel eerder mee moeten stoppen, maar dat ouwe wijf kreeg er maar geen genoeg van - en ik was goed in bed... Dat had ik nooit allemaal aan haar moeten verspillen... Ze zeggen dat je er maar een bepaald aantal hebt en dat ze allemaal genummerd zijn. Nou, ik heb er nog een paar te gaan, een paar nog, en daar kies ik een

lekker wijf voor uit! Ik kies een eersteklas wijf, maakt me niet uit hoeveel ze kost, en ik overlaad haar met - bontjassen! Ha ha! Ik trek al haar kleren uit en ik bedelf haar onder de bontjassen en ik verstik haar met diamanten! Haha! Ik trek al haar kleren uit en prop haar vol met diamanten en begraaf haar onder de bontjassen en dan pomp ik haar vol tot ze geen pap meer kan zeggen.

Hahahahaha!

mae *bij de deur, opgewekt* Wie lacht daar zo?

gooper Is Big Daddy zo aan het lachen?

big daddy Schijt man! - die twee - sukkels...

Hij loopt naar Brick en raakt zijn schouder aan.

Ja, zoon. Brick, jongen. - Ik ben - gelukkig! Ik ben gelukkig, jongen, ik ben gelukkig!

Hij verslikt zich een beetje en bijt op zijn lip, drukt dan zijn hoofd tegen het hoofd van zijn zoon, kortstondig, verlegen, hoest de gêne weg, en loopt onzeker terug naar de tafel waar hij zijn glas had neergezet. Hij neemt een slok. Zijn gezicht vertrekt omdat het brandt in zijn ingewanden. Brick zucht en komt moeizaam overeind.

Waarom ben je zo onrustig? Zit er peper in je reet?

brick Nee, meneer...

big daddy Wat is er dan?

brick Er is iets - nog niet - gebeurd...

big daddy Oh ja? Wat dan!

brick *bedroefd* De klik.

big daddy Zei je de klik?

brick Ja, de klik.

big daddy Welke klik?

brick De klik in mijn hoofd die me rustig maakt.

big daddy Ik weet in de verste verte niet waar je het over hebt,
maar ik vind het wel verontrustend.

brick 't Is gewoon iets mechanisch.

big daddy Wat is mechanisch?

brick Die klik in mijn hoofd die me rustig maakt. Ik moet drinken
tot die komt. Het is gewoon iets mechanisch, zoiets als een... als
een... als een...

big daddy Als een -

brick Een lichtknopje dat uitklikt in mijn hoofd, zodat het warme licht uitgaat en de koele nacht wordt aangezet en *kijkt op, bedroefd glimlachend* ineens is er - rust!

big daddy *fluit van verbazing, lang en zachtjes, loopt terug naar Brick en grijpt hem bij zijn schouders* Jezus! Ik wist niet dat je er zo slecht aan toe was. God, jongen, je bent -
alcoholist!

brick Dat is waar, Big Daddy. Ik ben alcoholist.

big daddy Dit laat maar weer eens zien hoe ik de dingen heb laten lopen!

brick Ik moet die klik in mijn hoofd horen om rustig te worden. Normaal gesproken had ik 'm nu al gehoord, soms al om 12 uur, maar - vandaag is er vertraging... Ik zit gewoon nog niet op het goeie alcoholniveau!

Dit laatste statement wordt energiek gemaakt terwijl hij zijn glas weer vol schenkt.

big daddy Uh-huh. Dat wachten op de dood heeft me blind gemaakt. Ik had geen idee dat mijn zoon vlak voor mijn neus een zuiplap geworden was.

brick *bedwaard* Nou, nu wel, Big Daddy, het nieuws is doorgedrongen.

big daddy Uh-huh, ja, nu wel, het nieuws is - doorgedrongen...

brick Dus als je me nu wilt excuseren -

big daddy Nee, ik excuseer je niet.

brick Ik kan beter even op mezelf zijn tot ik die klik in mijn hoofd hoor, 't is gewoon een mechanisch iets maar dat gaat alleen gebeuren als ik alleen ben en niet met iemand zit te praten...

big daddy Jij hebt nog alle tijd om alleen te zijn, jongen, en met niemand te praten, maar nu praat jij met mij. In ieder geval praat ik met jou. En jij gaat daar zitten en luisteren totdat ik zeg dat het gesprek afgelopen is!

brick Maar precies ditzelfde gesprek voeren wij al ons hele leven! Het gaat nergens heen, nergens! Het... het doet pijn, Big Daddy...

big daddy Goed, dan doet het maar pijn, maar jij komt die stoel niet uit! Ik leg die kruk even weg... *Hij grijpt de kruk en slingert hem door de kamer.*

brick Ik kan hinkelen hoor, en als ik val kan ik ook kruipen!

big daddy Als je niet uitkijkt, kruip je zo deze plantage af en mag je achter het spoor je borreltje gaan bietsen, godverdomme!

brick Dat zie ik nog wel gebeuren, Big Daddy!

big daddy Helemaal niet. Jij bent mijn zoon, en ik krijg jou er weer bovenop. Nu ik er weer bovenop ben, help ik jou er bovenop!

brick Oh ja?

big daddy Vandaag kwam het rapport van de Ochsner Kliniek

binnen. Weet je wat ze zeiden? *zijn gezicht straalt triomfantelijk*

Het enige dat ze hebben kunnen vinden met al die

wetenschappelijke instrumenten in dat geweldige ziekenhuis is een

kleine spastische afwijking van de dikke darm! En zenuwen die

kapot waren van alle stress.

Een klein meisje stormt de kamer binnen, in beide knuistjes een

sterretje geklemd. Ze springt rond en krijst als een dolle aap, en

holt weer naar buiten als Big Daddy haar probeert te slaan.

Stilte.

De twee mannen kijken elkaar aan. Buiten lacht een vrouw heel

vrolijk.

Ik zal je vertellen dat de zucht van verlichting die ik slaakte zo ongeveer de kracht had van de tornado van Vicksburg!

brick Je was nog niet klaar om te gaan?

big daddy Waarnaartoe?! - Gelul man... Als je van hier bent weggegaan bent, jongen, dan is er niets meer van je over! De menselijke machine is niet anders dan de dierlijke machine of de vismachine of de vogelmachine of de reptielmachine of de insectenmachine! Het is alleen alle Jezus veel ingewikkelder en dus veel lastiger om aan de praat te houden. Yep. Ik dacht dat ik er geweest was. De aarde beefde onder mijn voeten, de hemel kwam naar beneden als een deksel op een pan en ik kon niet meer ademen! Vandaag werd die deksel opgetild, ik haalde weer vrij adem voor het eerst in - hoe lang?- mijn God... drie jaar...!

Buiten wordt gelachen, hollende voetstappen, het zachte, gedempte geluid en licht van ontploffende vuurpijlen. Brick staart Big Daddy ernstig aan, maakt met zijn neusgaten een geluid alsof hij geschrokken is, springt op, en hinkt op één been door de kamer om zijn kruk te pakken, steunend op het meubilair. Hij pakt de

kruk, en vlucht naar het balkon alsof hij in doodsangst verkeert.

Zijn vader grijpt hem bij een mouw van zijn zijden pyjama.

Blijf hier, klootzak! Tot ik zeg dat je weg mag!

brick Ik kan het niet.

big daddy Je blijft hier, verdomme.

brick Nee, ik kan het niet. Wij praten... jij praat... in... kringetjes!

We komen nergens op uit! Het is altijd hetzelfde, jij zegt dat je met me wilt praten maar je hebt me niks te zeggen!

big daddy Ik heb jou niks te zeggen als ik jou vertel dat ik blijf leven terwijl ik dacht dat ik doodging?!

brick Oh - dat! Is dat wat je wou zeggen?

big daddy Hé klootzak! Is dat niet, is dat dan niet - belangrijk?!

brick Nou, dat heb je dan gezegd, het is gezegd, en dan ga ik nu -

big daddy Dan ga je nu weer zitten.

brick Wat doe je verkrampst man.

big daddy Ik doe niet verkrampst!

brick Wel, je bent totaal verkrampst!

big daddy Dat maak ik zelf wel uit, dronken kleuter! Ik scheur die mouw stuk als je niet gaat zitten!

brick Big Daddy -

big daddy Doe wat ik zeg! Ik ben hier de baas, nu! Ik zit nu weer achter het stuur, laat dat duidelijk zijn!

Big Mama holt naar binnen, en ze grijpt naar haar enorme, zwoegende boezem.

Wat kom jij hier in vredesnaam doen, Big Mama?

big mama Oh, Big Daddy! Waarom schreeuw je zo? Ik kan er gewoon niet tégen...

big daddy *heft de rug van zijn hand boven zijn hoofd* Op - gedonderd.

Ze holt snikkend de kamer weer uit.

brick *zachtjes, verdrietig* Christus...

big daddy *fel* Ja! Christus! - inderdaad...

Brick ontsnapt en hobbelt naar het balkon. Big Daddy rukt de kruk onder Brick vandaan zodat hij op zijn geblesseerde enkel terechtkomt. Brick schreeuwt het uit van de pijn, grijpt een stoel en trekt hem omver, over zich heen, op de grond.

Hufter... Zak...

brick Big Daddy! Geef me m'n kruk!

Big Daddy gooit de kruk buiten bereik.

Geef me die kruk, Big Daddy.

big daddy Waarom drink jij?

brick Weet ik niet, geef me m'n kruk!

big daddy Ik zou maar een goede reden verzinnen of er anders mee stoppen!

brick Wil je me alsjeblieft mijn kruk geven zodat ik op kan staan?

big daddy Jij geeft eerst antwoord op mijn vraag. Waarom drink jij?
Waarom gooi je je leven weg, jongen, alsof het iets smerigs is dat je op straat hebt gevonden?

brick *komt op z'n knieën* Big Daddy, ik heb pijn, ik ben op mijn voet terechtgekomen.

big daddy Mooi! Ik ben blij dat je ondanks de drank nog iets voelt!

brick En je hebt mijn glas omgegooid...

big daddy Ik maak een afspraak met je. Jij vertelt mij waarom je drinkt en dan krijg je een glaasje. Ik schenk 'm zelf in, en ik kom 'm brengen.

brick Waarom ik drink?

big daddy Ja! Waarom?

brick Geef me wat te drinken en ik zal het je zeggen.

big daddy Eerst zeggen.

brick In één woord?

big daddy Ja?

brick Walging!

De klok slaat zacht, lieflijk. Big Daddy werpt er een korte, woedende blik op.

Nou, waar blijft m'n drankje?

big daddy Waar walg je dan van? Dat moet je me eerst vertellen.

Want zomaar een beetje walgen, dat slaat natuurlijk nergens op!

brick Geef me m'n kruk.

big daddy Je hebt me wel gehoord, je moet eerst antwoord geven op mijn vraag.

brick Dat heb ik toch gezegd, om de walging weg te spoelen!

big daddy Walging waarvan?!

brick Fijne afspraken maak jij.

big daddy Waar walg je van? En dan krijg jij iets te drinken.

brick Ik kan hinkelen, hoor, en als ik val, dan kruip ik.

big daddy Wil je het zo graag?

brick *terwijl hij zich omhoog trekt* Ja, zo graag wil ik het.

big daddy Als ik jou iets te drinken geef, ga je me dan vertellen
waar je van walgt, Brick?

brick Ja, ik zal het proberen.

*De oude man schenkt iets te drinken in en overhandigt het
plechtig.*

Stilte.

Brick drinkt.

Ken jij het woord ‘hypocrisie’?

big daddy Tuurlijk. Hypocrisie is zo’n duur woord waar politici
elkaar mee doodgooien.

brick Weet je wat het betekent?

big daddy Liegen en bedriegen toch?

brick Precies, liegen en bedriegen.

big daddy Heeft iemand tegen jou gelogen?

kinderen *scanderen in koor, offstage* Wij willen Big Dad-dy! Wij
willen Big Dad-dy!

Gooper verschijnt in de balkondeur.

gooper Big Daddy, de kindjes staan hier buiten om je te roepen!

big daddy Wegwezen, Gooper!

gooper Sorry!

Big Daddy gooit de deur achter Gooper dicht.

big daddy Wie heeft er tegen jou gelogen, heeft Maggie tegen je gelogen, heeft je vrouw ergens over gelogen, Brick?

brick Zij niet. Dat zou me ook niet uitmaken.

big daddy Wie heeft er dan tegen je gelogen, en waarover?

brick Niet één iemand en ook niet één leugen...

big daddy Wat dan, wat dan, in Christusnaam?

brick Gewoon alles, het hele - ding...

big daddy Waarom zit je zo over je hoofd te wrijven? Heb je koppijn?

brick Nee, ik probeer me te -

big daddy Concentreren, maar dat lukt niet omdat je hersens zijn

verweekt, is dat het probleem? Verzopen hersens! *grist het glas uit*

Bricks hand Wat weet jij nou van hypocrisie? Godverdomme! Daar kan

ik een boek over schrijven! Wist je dat niet? Dat ik er een boek over

zou kunnen schrijven en dan nog het onderwerp niet afgehandeld

hebben? Nou, dat is dus zo, ik zou er godverdomme een boek over

kunnen schrijven en dan nog het onderwerp in de verste verte niet afgehandeld hebben! - Denk eens aan al die leugens die ik voor mijn kiezen krijg! - En dat doen alsof! Dat is toch hypocrisie? Dat je moet doen alsof, terwijl je 't niet zo voelt of vindt of er iets van afweet? Ik moet bijvoorbeeld doen alsof ik van Big Mama houd! - Ik heb die vrouw al veertig jaar niet kunnen horen, zien of ruiken! Zelfs niet als ik haar lag te neuken! - pompend als een zuigerstang... - Doen alsof ik ook maar iets geef om die hufter van een Gooper en zijn vrouw Mae en die vijf identieke brulapen die daarbuiten tekeergaan alsof ze in de jungle zijn! Jezus man! Ik kan niet eens naar ze kijken! - De Kerk! Ik word er gek van verveling maar ik ga er wel heen! Ik ga er zitten en ik luister ook nog naar die sukkel van een dominee! - De Clubs! - De Elks! - De Masons! - De Rotary! -

Allemaal gelul man!

Een pijnlijke kramp doet hem naar zijn buik grijpen. Hij zakt in een stoel en zijn stem klinkt zachter en heser. Jou mag ik wel om één of andere reden, ik heb altijd een soort oprecht gevoel voor - genegenheid - respect - ja, altijd... Jij, en het succes van mijn bedrijf, dat zijn de enige dingen in mijn hele leven waar ik

verknocht aan was - en dat is de waarheid... Vraag me niet waarom, maar het is zo! Ik heb geleefd met hypocrisie! - Waarom kan jij daar niet mee leven? Jezus, je zal wel moeten, er is niks anders om mee te leven, toch?

brick Jawel hoor, er is nog iets waarmee je kunt leven!

big daddy Wat dan?

brick *tilt zijn glas op* Dit! Drank.

big daddy Dat is niet leven, dat is het leven ontwijken.

brick Ik wil het ook ontwijken.

big daddy Waarom maak je er dan geen eind aan, man?

brick Ik hou van drinken...

big daddy Oh God, ik kan met jou niet praten.

brick Het spijt me, Big Daddy.

big daddy Mij nog meer. Ik zal je eens wat zeggen. Een tijdje

geleden, toen ik dacht dat ik er geweest was *deze monoloog moet*

denderen als een woedende stortvloed voordat ik er achterkwam

dat het alleen maar die spastische darm was, dacht ik aan jou. Ik

dacht, het spel is uit, maar moet ik dit allemaal nou wel of niet aan

Brick geven als ik er niet meer ben - want ik haat Gooper en Mae

en ik weet dat ze mij haten, en die vijf apen die allemaal op elkaar lijken zijn allemaal kleine Mae's en Goopers. En ik dacht: Nee! Toen dacht ik: Ja! Ik kwam er niet uit. Ik haat Gooper en die vijf identieke apen en dat kutwif van 'm! Waarom zou ik 10.000 hectare van het vruchtbaarste land van het westelijk halfrond overdragen aan mensen met wie ik niks heb? Aan de andere kant, Brick, waarom zou ik godverdomme een gestoorde alcoholist subsidie geven? Hoe aardig ik hem ook vind, of van hem houd zelfs! Waarom zou ik dat doen? Waardeloos gedrag subsidiëren? Verrotting? Aftakeling?

brick *met een glimlach* Ik snap het.

big daddy Nou dan snap je meer dan ik, want ik snap er godverdomme niks van. En ik zal het je eerlijk zeggen. Ik ben er nog steeds niet uit en tot op de dag van vandaag heb ik nog steeds geen testament gemaakt! - En nu hoeft het niet meer. De druk is er af. Ik kan rustig afwachten tot jij jezelf tot de orde roept of niet.

brick Dat klopt, Big Daddy.

big daddy Dat klinkt alsof je denkt dat ik een grapje maak.

brick *komt overeind* Nee, ik weet dat je geen grapje maakt.

big daddy Maar het kan je niks schelen -

brick *hinkend naar de balkondeur* Nee, het kan me niks schelen.

Wat zeg je ervan als we even naar het vuurwerk gaan kijken en meteen even een frisse neus halen?

Hij staat in de opening van de balkondeur terwijl de avondhemel roze en groen en goud kleurt met verschillende lichtflitsen na elkaar.

big daddy Wacht! - Brick... *Er is plotseling iets verlegens, iets teders bijna, in het gebaar waarmee hij hem tegenhoudt.* Laten we 't - hier niet bij houden, zoals bij onze andere gesprekken, we hebben er altijd - omheen gepraat, we hebben - gewoon om de dingen heen gedraaid om één of andere rotreden, ik weet niet waarom, het was altijd alsof er iets niet gezegd werd, alsof we iets uit de weg gingen omdat we allebei niet echt eerlijk waren tegen elkaar...

brick Ik heb nooit tegen jou gelogen, Big Daddy.

big daddy Ik wel tegen jou soms?

brick Nee meneer...

big daddy Dan zijn er in ieder geval twee mensen die nooit tegen elkaar gelogen hebben.

brick Maar we hebben nooit met elkaar gepraat.

big daddy Dat kan nu.

brick Big Daddy, volgens mij valt er niet zoveel te zeggen.

big daddy Jij zegt dat je drinkt omdat je walgt van al het liegen en daar wil je vanaf.

brick Jij zei dat ik je een reden moest geven.

big daddy En is drank het enige middel waarmee je die walging de kop indrukt?

brick Nu wel ja.

big daddy Maar niet altijd toch?

brick Niet toen ik nog jong was en nog ergens in geloofde. Een man die drinkt is iemand die wil vergeten dat hij niet meer jong is en er niet meer in gelooft.

big daddy Waarin gelooft?

brick Nou, 'er in...'

big daddy Waarin gelooft?

brick *koppig ontwijkend* 'Er in...'

big daddy Ik weet niet wat jij in vredesnaam bedoelt met ‘er in geloven’, en ik heb ook niet het idee dat jij weet wat je ermee bedoelt, maar als je nog steeds iets voelt voor sport, word dan weer sportverslaggever en -

brick In een glazen hokje gaan zitten en naar wedstrijden kijken waar ik zelf niet aan mee kan doen? Beschrijven wat ik zelf niet kan en die spelers wel? Die hun walging en verwarring er vanzelf uit zweten in wedstrijden waar ik zelf niet voor in aanmerking kom? Een whisky-cola erbij, zodat ik het aankan? Dat werkt godverdomme niet meer, dat helpt niks - de tijd heeft me gewoon ingehaald, Big Daddy - ik heb verloren...

big daddy Ik heb het idee dat jij er omheen draait.

brick Ken jij veel alcoholisten?

big daddy *met een charmant lachje* Ik heb behoorlijk wat exemplaren gekend, ja.

brick Kon één van hen je vertellen waarom hij dronk?

big daddy Jij hebt het over de tijd en dat je walgt van ‘hypocrisie’ en - gelul man! - als je dat soort woorden moet gebruiken om je

punt te maken, dan is dat is puur gelul en dan ben je bij mij aan het verkeerde adres.

brick Ik moest je toch een reden geven om een drankje te krijgen!

big daddy Jij begon te drinken toen jouw vriend Skipper doodging.

Vijf tellen stilte.

Dan maakt Brick een plotselinge beweging om zijn kruk te pakken.

brick Wat wil je nou suggereren?

big daddy Ik wil niks suggereren. *geschuifel en getik als Brick*

haastig weghinkt van de strakke en ernstige blik van zijn vader

Maar Gooper en Mae suggereerden dat er iets niet helemaal in de

haak was met jouw...

brick *staat plotseling stil op het voortoneel alsof hij met z'n rug*

tegen de muur staat 'Niet in de haak'?

big daddy Nou ja, dat er iets niet helemaal normaal was in jouw

vriendschap met -

brick Zeiden zij dat ook? Ik dacht dat dat een idee van Maggie was.

Bricks afstandelijkheid is eindelijk doorbroken. Het zweet staat op

zijn voorhoofd, hij ademt sneller en zijn stem is hees.

Dat wat ze nu bespreken, voorzichtig en moeizaam vanuit Big Daddy, fel en heftig vanuit Brick, is het 'ontoelaatbare' dat er speelde tussen Skipper en Brick; wat Skipper wilde ontkennen en waarvoor hij was gestorven. Het feit dat het ontkend moest worden -als het al bestond- om 'geen gezichtsverlies te lijden' in de wereld waarin ze leefden, is misschien wel de kern van de 'hypocrisie' waar Brick zo van walgt, en die hij probeert weg te drinken. Het zou wel eens de oorzaak kunnen zijn van zijn teloorgang. Of misschien is dit maar één uiting ervan, en niet eens de belangrijkste. De essentie die ik met dit stuk probeer te vangen is niet de ontknoping van een psychologisch probleem van één man. Wat ik probeer te vangen is de waarachtige beleving van een groep mensen, die duistere, alle kanten op schietende, ongrijpbare -schromelijk overdreven! - interactie van levende mensen in de onweerswolk van een gemeenschappelijke crisis. Iets van mysterie moet bewaard blijven als een personage in een stuk wordt ontvouwd, zoals ook in het gewone leven heel veel mysterieus blijft als een karakter zich ontvouwt, zelfs voor diegene zelf.

Dit ontslaat de toneelschrijver niet van zijn plicht om zo zuiver en diepgaand mogelijk als hij naar eer en geweten kan, te observeren en te onderzoeken: maar het zou hem af moeten houden van ‘pasklare’ conclusies, oppervlakkige omschrijvingen die van een toneelstuk maar gewoon een toneelstuk maken, en niet een net waarin de waarheid van de menselijke beleving gevangen kan worden.

De volgende scène moet zeer geconcentreerd gespeeld worden, met ingehouden kracht, die voelbaar is in dat wat niet wordt uitgesproken.

Wie zegt dat nog meer, jij? Wie denken er allemaal nog meer dat Skipper en ik...

big daddy *kalm* Nou, wacht even, wacht heel even, jongen. Ik heb veel rondgekeken toen ik jong was.

brick Wat heeft dat te maken met -

big daddy Ik zei: ‘wacht even’! - ik heb rondgezworven, ik heb door dit land gezworven tot ik -

brick Wie zegt dat, wie nog meer?

big daddy Ik sliep tussen de zwervers, en in ranzige hotels overal in het land voordat ik -

brick Oh, jij denkt het ook, jij noemt mij je zoon en een homo. Oh!

Heb je mij en Maggie daarom de kamer gegeven, die vroeger van Jack Straw en Peter Ochello was, waar die twee nichten in één bed sliepen en waar ze ook allebei zijn doodgegaan!

big daddy Ga nou niet zo tekeer tegen -

Plotseling verschijnt Dominee Tooker in de balkondeur, zijn hoofd een beetje dommig scheef, voor de grap, met de ingestudeerde glimlach van een geestelijke, even oprecht als de lokroep van een jagersfluitje, de personificatie van de traditionele kerkelijke hypocrisie. Big Daddy stukt even bij het zien van deze perfect getimede, maar misplaatste verschijning. - Wat zoekt u, Dominee?

dominee tooker Het herentoilet, haha! - Heh heh...

big daddy *geforceerd beleefd* Ga terug naar buiten, loop naar het andere eind van het balkon en gebruik de wc naast mijn kamer, en als u het niet kunt vinden, moet u het daar nog maar even vragen!

dominee tooker Ah, bedankt.

Hij gaat weg met een verontschuldigend lachje.

big daddy 't Is niet makkelijk om hier een gesprek te voeren...

brick Klootzak!

big daddy *veel onbesproken latend* Ik heb alles gezien en bijna alles begrepen, tot 1910. Christus, dat was het jaar waarin ik -mijn schoenen waren versleten, ik had alles verpand- van een vrachttrein sprong, hier een paar honderd meter verderop en sliep in een wagon naast de fabriek - en Jack Straw en Peter Ochello gaven me een kamer. En ze namen me in dienst om hun bedrijf te leiden dat uit is gegroeid tot dit. - En toen Jack Straw stierf - tja, die ouwe Peter Ochello stopte gewoon met eten, als een hond van wie het baasje dood is, en hij ging zelf ook dood!

brick Christus!

big daddy Ik zeg alleen maar dat ik begrijp dat zulke...

brick *agressief* Skipper is dood. En ik ben niet gestopt met eten!

big daddy Nee, maar je bent wel begonnen met drinken.

Brick draait zich om op zijn kruk, smijt zijn glas schreeuwend door de kamer.

brick Dus jij denkt het ook?

big daddy Shhh!

Voetstappen op de galerij. Vrouwen roepen. Big Daddy loopt naar de deur.

Ga weg! - Er is alleen een glas kapot...

Brick is getransformeerd, als een vredige berg die ineens als een vulkaan is uitgebarsten.

brick Jij denkt het ook? Jij denkt het ook? Jij denkt dat ik en Skipper seks met elkaar hadden?

big daddy Wacht -

brick Is dat -

big daddy - nou even!

brick Denk jij dat wij samen vieze spelletjes deden, Skipper en -

big daddy Waarom sta je nou zo te schreeuwen? Waarom ben je -

brick - ik, denk jij zo over Skipper, is dat -

big daddy - zo opgewonden? Ik denk niks. Ik weet niks. Ik zeg alleen

-

brick Jij denkt dat Skipper en ik twee vieze ouwe mannetjes waren?

big daddy Dat is -

brick Net als Straw en Ochello? Twee -

big daddy Als je nou -

brick - nichten met hun kont naar achteren? Holmaten? Is dat wat
jij -
big daddy Shhh.
brick - denkt?
*Hij verliest zijn evenwicht en valt op zijn knieën zonder de pijn te
voelen. Hij grijpt naar het bed en trekt zichzelf omhoog.*
big daddy Jezus! Man!... Pak m'n hand!
brick Nee, ik hoef jouw hand niet.
big daddy Maar ik de jouwe wel. Sta op!
*Hij trekt hem overeind, en slaat een arm om hem heen, met zorg
en liefde.*
Je zweet als een gek! Je staat te hijgen alsof je een marathon hebt
gelopen...
brick *werkt zich los uit zijn vaders greep* Ik
ben echt geshockeerd, Big Daddy, echt geshockeerd! Dat jij zo
draait zich van zijn vader af achteloos! over zoiets kan praten...
Heb je er dan geen idee van hoe mensen zich over zulke dingen
voelen? Hoe, hoe kotsmisselijk ze worden van dat soort dingen?
Man, toen we op de universiteit ontdekten dat een eerstejaars van

onze studentenclub, van Skipper en mij, iets onnatuurlijks deed, probéerde te doen met een... We hebben hem niet alleen als een baksteen laten vallen! -

We zeiden 'm dat-ie van de campus op moest rotten, en dat deed-ie! Helemaal naar...

Hij stopt, buiten adem.

big daddy Naar...?

brick Noord-Afrika, was het laatste wat ik hoorde.

big daddy Nou, ik kom net terug van nog verder dan dat, ik kom net van de andere kant van de maan, van gene zijde, jongen, en er is hier niet veel waar ik nog van schrik. *loopt naar het voortoneel en richt zijn blik naar voren* Ik heb in ieder geval altijd met zoveel ruimte om me heen geleefd dat ik niet besmet kon raken door de ideeën van anderen. Er is één ding dat je kunt laten groeien op een groot stuk land, belangrijker dan katoen, en dat is verdraagzaamheid! - en dat heb ik gedaan.

Hij wendt zich weer tot Brick.

brick Waarom kan een bijzondere vriendschap, een echte, ware, diepe, diepe vriendschap tussen twee mannen niet gezien worden als iets zuivers en fatsoenlijks zonder dat ze je zien als twee - big daddy Maar dat kan, dat gebeurt, godallemachtig.

brick - flikkers...

Door de manier waarop hij dit woord uitspreekt, krijgen we een idee van hoe breed en diep het bereik is van de conventionele normen en waarden die de wereld, die hem vroeger zoveel lof toezwaaide, hem heeft meegegeven.

big daddy Ik zei tegen Mae en Gooper -

brick Fuck Mae en Gooper, en fuck al die gore leugens en leugenaars! Skipper en ik hadden iets zuivers, iets echts! - een zuivere vriendschap, bijna ons hele leven, tot Maggie precies dat in d'r kop kreeg waar jij het over hebt. Normaal? Nee! Het was veel te bijzonder om normaal te zijn, alles wat echt is tussen twee mensen is te bijzonder om normaal te zijn. Ja, soms legde hij zijn hand op mijn schouder of ik mijn hand op zijn schouder, ja, soms, als we door het land gingen voor de competitie en een hotelkamer deelden, dan reikten we wel 'ns van het ene bed naar het andere

om elkaars hand te schudden en welterusten te zeggen, en ja, één of twee keer -

big daddy Brick, er is niemand die dat niet normaal vindt!

brick Nou, dan hebben ze het mis! Het was iets puurs en iets echts en dat is niet normaal.

Ze staren elkaar een tijdje recht in de ogen. De spanning wordt verbroken en ze draaien zich allebei af, alsof ze moe zijn.

big daddy Ja, het is - niet makkelijk - om te praten...

brick Nou oké, laten we dan - laat het gaan...

big daddy Waardoor is Skipper ingestort? En jij?

Brick kijkt weer naar zijn vader. Hij heeft al besloten -zonder te weten dat hij deze beslissing heeft gemaakt- dat hij zijn vader gaat vertellen dat hij doodgaat aan kanker. Dit is de enige manier om weer gelijk te komen: de ene overtreding als antwoord op de andere.

brick *onheilspellend* Goed. Je vraagt erom, Big Daddy. We gaan nu eindelijk dat echte ware gesprek voeren dat jij wilde. Het is te laat om terug te krabbelen, we gaan het helemaal doen en we laten niets onbesproken. *hobbelt terug naar het barretje.* Uh-huh. *Hij*

doet de ijsemmer open en pakt de zilveren tang, met uitgemeten bewondering voor zijn ijzige glans. Maggie beweert dat Skipper en ik na onze studie football-profs zijn geworden omdat we bang waren om volwassen te worden -

Hij beweegt zich naar het voortoneel met het geschuifel en getik van een hinkepoot met een kruk. Net zoals Margaret, toen haar monoloog 'recitatief' werd, kijkt hij de zaal in, de aandacht opeisend met een directe, geconcentreerde blik - een gebroken, 'tragisch- elegante' figuur, die gewoon zoveel als hij van 'de Waarheid' weet, vertelt. omdat we die lange, hoge passes wilden blijven gooien die niet onderschept konden worden, behalve door de tijd, de luchtaanvallen waarmee wij beroemd werden! En dat deden we, dat deden we, één seizoen hielden we het vol, hielden we hem hoog, de luchtaanval! Maar ja - die zomer werd ik door Maggie op het matje geroepen, en ze zei: 'Het is nu of nooit', dus trouwde ik met Maggie...

big daddy Was ze goed in bed?

brick *ironisch* Geweldig! Kon niet beter!

Big Daddy knikt alsof hij dat wel had gedacht.

Zij ging die herfst mee op tour met de Dixie Stars. Oh, ze maakte er een geweldige show van om te laten zien dat ze onze allergrootste fan was. Ze droeg een - droeg zo'n - hoge militaire pet. Een sjako noemen ze dat, en een geveerde leren jas, een roodgeveerde leren jas! Ze ging als een gek tekeer! Ze huurde zaaltjes in hotels af om overwinningen te vieren, en die zei ze niet af als we - als we verloren hadden... Maggie the Cat! Haha! *Big Daddy knikt*. Maar Skipper had een soort koorts die steeds terugkwam en de doktoren konden niks vinden en ik raakte geblesseerd - bleek een vlekje op de röntgenfoto te zijn - en ik kreeg een kleine bursitis... Ik lag in een ziekenhuisbed, ik keek naar onze wedstrijden op tv, zag Maggie op de bank zitten naast Skipper toen hij van het veld was gehaald omdat-ie fouten maakte, en ballen liet vallen! - Ik werd gek van woede toen ik zag hoe zij aan hem hing! Weet je, ik denk dat Maggie zich altijd een beetje buitengesloten voelde omdat zij en ik nooit dichterbij elkaar zijn gekomen dan twee mensen die alleen maar seks met elkaar hebben, wat niet veel meer is dan twee katten die elkaar bespringen op een schutting.

Dus! Ze begon op die arme sukkel van een Skipper in te praten. Hij was op school niet één van de slimsten, dat weet je. En zij begon hem wijs te maken dat wij, hij en ik, net zo fout en smerig waren als Jack Straw en Peter Ochello, die twee gefrustreerde nichten die nog in deze kamer hebben gewoond! En die arme Skipper ging toen met Maggie naar bed om te bewijzen dat dat niet waar was, en omdat het niks werd, dacht-ie dat het wel waar was! Skipper brak doormidden als een dooie tak - ik ken niemand die sneller aan de drank raakte dan hij - en niemand die er aan sneller aan doodging dan hij...

Ben je nu tevreden?

Big Daddy heeft naar dit verhaal geluisterd, het kaf van het koren scheidend. Nu kijkt hij zijn zoon aan.

big daddy Ben jij tevreden?

brick Waarmee?

big daddy Met dit lulverhaal?

brick Hoezo lulverhaal?

big daddy Er mist een stukje. Wat heb je weggelaten?

De telefoon in de hal is gaan rinkelen.

brick *kijkt in de richting van het geluid alsof het hem aan iets herinnert* Ja! - Ik vergeet een telefoongesprek. Skipper heeft mij nog gebeld, hij deed een dronken bekentenis, en toen heb ik opgehangen! - laatste keer in ons leven dat wij elkaar gesproken hebben...

Het gedempte gerinkel houdt op als iemand de telefoon opneemt in de hal, met een zachte stem die niet te verstaan is.

big daddy Jij hing op?

brick Ik hing op. Jezus! Ja -

big daddy Hoe dan ook - dan hebben we nu wel de leugen opgespoord waar jij zo van walgt en waarom je bent gaan drinken. Jij bent je verantwoordelijkheid uit de weg gegaan. Jij walgt niet van hypocrisie, jij walgt van jezelf. Jij hebt een graf gegraven voor je vriend en hem er zelf in geschopt! Liever dat, dan samen met hem de waarheid onder ogen te zien!

brick Zijn waarheid, niet de mijne!

big daddy Zijn waarheid, oké! Maar waarom wilde je die niet onder ogen zien?

brick Wie kan de waarheid onder ogen zien? Jij?

big daddy Ga nou verdomme niet doen alsof het over mij gaat,
jongen.

brick Wat dacht je van al die felicitaties, van ‘Hij leve lang hoera
hoera’ terwijl iedereen weet dat dat niet zo is, behalve jij!

*Degene in de hal die de telefoon heeft opgenomen, begint hoog en
schel te lachen; de stem is nu te verstaan en zegt: ‘Nee joh, je
hebt het helemaal verkeerd begrepen! Ondersteboven! Ben jij
gek?’ Bricks adem stukt plotseling als hij zich realiseert dat hij een
schokkende onthulling heeft gedaan. Hij hinkt een paar passen,
staat dan stil, en zonder naar zijn vaders geschokte gezicht te
kijken. Laten we... anders even naar buiten gaan, en -*

big daddy *komt naar voren en grijpt de kruk van zijn zoon vast
alsof het een wapen is waar ze om vechten* Oh, nee, nee! Er gaat
helemaal niemand naar buiten! Wat zei je nou net?

brick Weet ik niet meer.

big daddy ‘Hij leve lang hoera hoera, terwijl iedereen weet dat dat
niet zo is’?

brick Ah joh, vergeet het, Big Daddy. Kom, dan gaan we op het balkon kijken naar het vuurwerk dat ze afsteken voor je verjaardag...

big daddy Maak eerst af wat je net zei voordat je jezelf onderbrak. 'Hij leve lang hoera hoera, terwijl iedereen weet dat dat niet zo is'? - zei je dat nou?

brick Kijk. Ik kom wel vooruit zonder die kruk als het moet maar het is voor de meubels en het servies een stuk prettiger als ik hier niet als Tarzan hoef rond te slingeren -

big daddy Maak af wat je net zei!

Een spookachtige groene gloed verlicht de hemel achter hem.

brick *zuigend op het ijs in zijn glas, waardoor hij minder goed te verstaan is* Laat het bedrijf na aan Gooper en Mae en die vijf brulapen. Het enige wat ik wil is -

big daddy 'Laat het bedrijf na', zei je dat?

brick *vaaglijk* Alle 10.000 hectare van het vruchtbaarste land van het westelijk halfrond.

big daddy Wie zegt dat ik 'het bedrijf nalaat' aan Gooper of aan wie dan ook? Dit is mijn vijfenzestigste verjaardag! Ik heb nog

vijftien of twintig jaar te gaan! Ik overleef jou nog! Ik zal jou nog
begraven, ik mag jouw doodskist nog betalen!

brick Tuurlijk. Hij leve lang hoera hoera. Nou, kom op, laten we
naar het vuurwerk kijken, laten we -

big daddy Gelogen, hebben ze gelogen? Over het rapport van de -
kliniek? Hebben ze, hebben ze - iets gevonden? Kanker? Misschien?

brick Hypocrisie is een systeem waarin wij leven. Drank is één
uitweg, en doodgaan de andere...

*Hij pakt de kruk uit de losse greep van zijn vader, zwaait naar
buiten, het balkon op, en laat de deuren open staan. Een liedje is
te horen: 'Pick a Bale of Cotton'.*

mae *verschijnt in de deur* Oh, Big Daddy, de landarbeiders zijn voor
u aan het zingen!

big daddy *schreeuwt met hese stem* Brick! Brick!

mae Hij staat buiten te drinken, Big Daddy.

big daddy Brick!

*Mae wijkt achteruit, onder de indruk van de hartstocht in zijn
stem. Kinderen roepen: 'Brick!', Big Daddy na-epend. Zijn gezicht
verschrompelt als gebroken, geel pleisterwerk dat op het punt*

staat tot stof te verpulveren. De hemel gloeit op. Brick zwaait terug door de deur, langzaam, ernstig én: behoorlijk nuchter.

brick Het spijt me, Big Daddy. Mijn hoofd werkt niet meer en ik vind het moeilijk om te begrijpen hoe het iemand wat kan schelen of-ie leeft of doodgaat, of bijna doodgaat, of zich druk maakt over iets anders dan of er wel of geen drank in huis is, en dus zei ik wat ik zei zonder na te denken. In sommige opzichten ben ik niet beter dan de anderen, in andere opzichten ben ik nog erger omdat ik minder levend ben. Misschien is het juist het feit dat ze leven dat ervoor zorgt dat ze gaan liegen en maakt het feit dat ik bijna niet leef dat ik een soort van per ongeluk de waarheid zeg - ik weet het niet maar - nou ja, hoe het ook zij - wij waren vrienden... en vrienden zeggen elkaar de waarheid...

Stilte.

Jij hebt mij de waarheid gezegd! En ik jou!

Een kind stormt de kamer binnen, grist een handvol vuurwerk mee, en holt de kamer weer uit.

kind *schreeuwt* Beng, beng, beng, beng, beng, beng, beng, beng,
beng!

big daddy *langzaam en uit z'n tenen* Mogen -

alle - liegende - kutklote - leugenaars - branden in de hel!

Daarna gaat hij rechtop staan en loopt naar de kamerdeur. Bij de deur draait hij zich om en kijkt alsof hij één of andere wanhopige vraag heeft die hij niet onder woorden kan brengen. Dan knikt hij bedachtzaam en zegt langzaam, met een hese stem vol walging Ja, alle leugenaars, allemaal, alle zieke hypocriete leugenaars!

Hij gaat de kamer uit.

Zieke! Hypocriete! Leugenaars!

Zijn stem sterft weg. Men hoort het geluid van een kind dat geslagen wordt. Het kind holt -heel hard jankend- door de kamer, door de haldeur naar buiten. Brick blijft onbeweeglijk terwijl het licht dooft en het doek valt.

Doek

derde bedrijf

Er is geen tijd verstreken.

Mae komt binnen met Dominee Tooker.

mae Waar is Big Daddy! Big Daddy?

big mama *terwijl ze binnenkomt* Ik krijg altijd zo'n wee gevoel in mijn buik van die vuurwerkdamp. - Waar is Big Daddy?

mae Dat vraag ik me ook af, waar is Big Daddy gebleven?

big mama Hij zal wel binnen zijn, ik denk dat-ie naar bed is...

gooper *komt binnen* Waar is Big Daddy?

mae We weten 't niet.

big mama Ik denk dat-ie naar bed is.

gooper Nou, dan eh, kunnen we nu even praten.

big mama Hoezo 'praten', waarover dan?

Margaret verschijnt op het balkon. Ze praat tegen Dr. Baugh.

margaret *muzikaal* Mijn familie liet hun slaven al tien jaar voor de afschaffing vrij, mijn over-overgrootvader gaf zijn slaven hun vrijheid al terug vijf jaar voor de Burgeroorlog begon!

mae Och Jezus! Maggie is weer in d'r stamboom geklommen!

margaret *lief* Wat zei je, Mae? Oh, waar is Big Daddy?

Het tempo moet heel hoog liggen. Enorme zuidelijke levendigheid.

big mama *zich richtend tot iedereen* Ik denk dat Big Daddy er gewoon doorheen zat. Hij houdt zielsveel van zijn familie, hij vindt het heerlijk om iedereen om zich heen te hebben, maar het is ook een aanslag op zijn zenuwen. Hij was zichzelf niet vanavond, Big Daddy was niet zichzelf, ik zag aan hem dat-ie erg gespannen was.

dominee tooker Die man is uniek, vind ik.

big mama Jaaa! Echt uniek. Hebben jullie gezien hoeveel hij at aan tafel? Hebben jullie gezien hoeveel hij naar binnen werkte? God, hij zat te eten als een paard!

gooper Ik hoop dat hij daar geen spijt van krijgt.

big mama Tjongejonge, die man - heeft een heel brood op, met stroop! En hij heeft twee keer van die bonenschotel opgeschept.

margaret Big Daddy is dol op die bonenschotel. - 't Was een echte boerenmaaltijd.

big mama *door Margaret heen* Jaaa, hij is er dol op! En die zoete aardappels? Van wat die man heeft weggewerkt zou een neger een week kunnen eten!

gooper *met macaber genoeg* Ik hoop dat-ie er niet voor gestraft wordt.

big mama *fel* Wat zei je daar, Gooper?

mae Gooper zegt dat hij hoopt dat Big Daddy geen last krijgt vanavond.

big mama 'Gooper zegt, Gooper zegt', hou toch op! Waarom zou Big Daddy last krijgen van een gezonde eetlust? D'r is niks mis met die man, alleen stress, hij is verder zo gezond als een vis! En omdat hij dat nu ook weet, eet hij zo veel. Het is een pak van z'n hart, om te weten dat hij niet ten dode is opgeschreven - hij dacht dat-ie hartstikke doodging...

margaret *droevig en lief* Arme ziel...

big mama *vaag* Jaaa, de arme schat, waar is Brick?

mae Buiten.

gooper Aan het drinken...

big mama Ik weet dat-ie drinkt. Jullie hoeven mij niet steeds te zeggen dat Brick drinkt. Ik kan toch zelf ook wel zien dat-ie drinkt, zonder dat jullie dat de hele tijd zeggen?

margaret *klapt in haar handen* Heel goed, Big Mama!

big mama Mensen drinken, en hebben gedronken en zullen blijven drinken, zolang ze dat spul blijven maken en in flessen blijven stoppen.

margaret Dat is waar. Een man die niet drinkt vertrouw ik niet.

mae Gooper drinkt niet. Vertrouw je Gooper niet?

margaret Nou ja, Gooper, drink jij niet?

Als ik dat had geweten, had ik die opmerking niet gemaakt -

big mama Brick?

margaret - in ieder geval niet waar jij bij was.

Ze lacht lief.

big mama Brick!

margaret Hij is nog op het balkon. Ik haal hem wel, dan kunnen we praten.

big mama *bezorgd* Ik heb geen idee waar dit geheimzinnige familie-overleg over gaat.

Ongemakkelijke stilte.

Big Mama kijkt iedereen afzonderlijk aan, laat dan een boertje en mompelt: 'Pardon...'. Ze slaat een sierwaaier open, die om haar hals hangt, een waaier van zwart kant die past bij haar zwart kanten jurk, en ze wuift haar verlepte corsage koelte toe, zenuwachtig snuivend, terwijl ze iedereen afzonderlijk aankijkt in de ongemakkelijke stilte waarin Maggie 'Brick?' roept, en Brick op het balkon een liedje voor de maan zingt.

Wat is hier aan de hand, jullie kijken allemaal zo moeilijk!

Alsjeblieft Gooper, wil je de deur even openzetten, dan kan het hier een beetje doorwaaien.

mae Ik denk dat die deur beter dicht kan blijven tot we klaar zijn met praten, Big Mama.

big mama Dominee Tooker, zoudt u alstublieft die deur open willen doen?!

dominee tooker Zeker, Big Mama.

mae Ik denk alleen dat we moeten voorkomen dat Big Daddy iets opvangt van ons gesprek.

big mama Dan ben ik weg! Er wordt in het huis van Big Daddy niets gezegd dat hij niet zou mogen horen als hij dat zou willen!

gooper Nou, Big Mama, 't is -

Mae geeft hem vlug een harde por om te zorgen dat-ie z'n mond houdt. Hij kijkt haar woedend aan terwijl ze voor zijn neus een paar rondjes draait als een potsierlijke ballerina, met haar dunne blote armen boven haar hoofd, rammelend met haar armbanden, terwijl ze roept

mae Frisse lucht! Frisse lucht!

dominee tooker Ik zou denken dat dit huis het koelste huis in de hele Delta is. Wisten jullie dat de weduwe van Halsey Banks ter nagedachtenis van Halsey airconditioning heeft laten plaatsen in de kerk en de pastorie van Friar's Point?

De algehele conversatie is weer begonnen; iedereen praat zodat het toneel klinkt als een vogelkooi.

gooper Jammer dat niemand in uw kerk verkoeling brengt. Ik neem aan dat u staat te zweten op die kansel op deze warme zondagen, Dominee Tooker.

dominee tooker Ja, mijn toga is vaak doorweekt.

mae *op hetzelfde moment tegen Dr. Baugh* Denkt u dat die vitamine B12-injecties inderdaad zo goed zijn als ze zeggen, dokter Baugh?
dokter baugh Nou, als je per se iets wilt nemen kun je dit net zo goed nemen als iets anders volgens mij.

big mama *bij de balkondeur* Maggie, Maggie, kom je niet binnen met Brick?

mae *plotseling en luid, een stilte veroorzakend* Ik heb een heel raar gevoel, ik heb zo'n eigenaardig gevoel!

big mama *terugkomend van het balkon* Wat voor gevoel dan?

mae Dat Brick iets tegen Big Daddy heeft gezegd wat hij beter niet had kunnen zeggen.

big mama Wat kan in Brick nou in vredesnaam tegen Big Daddy gezegd hebben dat hij beter niet had kunnen zeggen?

gooper Big Mama, er is iets -

mae Wacht even!

Ze holt naar Big Mama, omhelst haar heel kort, en geeft haar een kus. Big Mama duwt haar ongedurig van zich af terwijl de serene stem van Dominee Tooker de doodse stilte vult.

dominee tooker Ja, vorige zondag kreeg het goud van mijn kazuifel dezelfde kleur als het paars...

gooper Dan moet u vorige zondag wel over het hellevuur gepreekt hebben, dominee!

Hij buldert van het lachen om zijn eigen kwinkslag maar de dominee is niet echt 'amused'.

big mama *is overgestoken naar Dr. Baugh en zegt hem, terwijl haar stem buiten adem hoog boven iedereen uit komt* In mijn tijd had je wat ze noemden de Keeley-behandeling voor stevige drinkers. Maar ik begrijp dat ze nu gewoon een soort pil nemen, de 'Anti-Zuip'-pil noemen ze die. Maar Brick hoeft niks te nemen.

Brick verschijnt in de balkondeur met Margaret achter zich.

Big Mama is zich niet bewust van zijn aanwezigheid achter haar Die jongen is gewoon geknakt door de dood van Skipper. Jullie weten hoe die arme Skipper aan zijn eind is gekomen. Ze hebben hem thuis een hele hoge dosis van dat amobarbital-spul gegeven en toen hebben ze

de ambulance gebeld en in het ziekenhuis hebben ze hem weer een hele hoge dosis gegeven en dat met al die alcohol die al maanden in zijn systeem zat, dat kon zijn hart gewoon niet aan... Och, ik ben toch zo bang voor naalden! Ik ben banger voor een naald dan voor een mes... Ik denk dat meer mensen dit leven uitgespoten zijn dan *onderbreekt zichzelf en draait zich om Oh! Daar is Brick! Mijn lieve schatje - Met haar korte, dikke armpjes naar hem uitgestoken, richt ze zich tot Brick, met een harde, korte snik, die zowel lachwekkend als ontroerend is. Brick glimlacht en maakt een kleine buiging, een potsierlijk gebaar van hoffelijkheid waarmee hij Margaret voor laat gaan, de kamer in. Dan hinkt hij met zijn kruk rechtstreeks naar het barretje; er valt een doodse stilte, waarin iedereen naar Brick kijkt, zoals iedereen altijd naar Brick heeft gekeken als hij sprak of bewoog of verscheen. Eén voor één laat hij de ijsblokjes in zijn glas vallen, tot hij plotseling maar niet gehaast, omkijkt met een spottend, charmant lachje, en zegt.*

brick Oh sorry! Iemand iets drinken?

big mama *droevig* Nee, jongen. Doe dat nou niet!

brick Dat zou ik wel willen, Big Mama, maar ik wacht nog steeds op die klik in m'n hoofd die alles oplost!

big mama Oh Brick, je - breekt mijn hart!

margaret *tegelijktijd* Brick, ga even bij Big Mama zitten!

big mama Ik ga er echt kapot aan...

Ze huilt.

mae Nu we er allemaal zijn -

gooper Kunnen we even praten...

big mama Mijn hart breekt...

margaret Ga bij Big Mama zitten, Brick, en hou d'r hand vast.

Big Mama haalt drie keer heel hard haar neus op, het zijn bijna drie drumslagen in de doodse stilte.

brick Doe jij dat maar, Maggie. Ik ben gehandicapt en ik kan niet stilzitten. Ik moet blijven leunen op mijn kruk.

Hij hinkt naar de balkondeur; leunt daar alsof hij ergens op wacht.

Mae gaat naast Big Mama zitten, Gooper komt naar voren en gaat aan het andere eind van de bank zitten, tegenover haar. Dominee

Tooker gaat zenuwachtig in de ruimte tussen hen in staan; aan de

andere kant staat Dr. Baugh te kijken naar niets in het bijzonder en hij steekt een sigaar op. Margaret draait zich af.

big mama Waarom omsingelen jullie me allemaal zo? Waarom staren jullie me allemaal zo aan en zitten jullie naar elkaar te seinen?

Dominee Tooker stapt geschrokken achteruit.

mae Doe maar rustig, Big Mama.

big mama Mens, doe zelf rustig. Hoe kan ik rustig doen als iedereen me aanstaart alsof er dikke druppels bloed over m'n gezicht lopen? Wat is er aan de hand, hé? Wat?

Gooper kucht en neemt een centrale positie in.

gooper Nu, Doc Baugh.

mae Doc Baugh?

brick *ineens* Shhh! -

Dan grijnst hij en grinnikt en schudt meewarig zijn hoofd.

Nee! - dat was niet de klik.

gooper Brick, hou je kop of blijf lekker buiten staan met je glaasje!

We hebben een serieuze zaak te bespreken. Big Mama wil de

volledige waarheid weten over het rapport dat wij vandaag van de Ochsner Kliniek hebben gekregen.

mae *gretig* - over hoe het is met Big Daddy!

gooper Ja, hoe het is met Big Daddy, daar moeten we het over hebben.

dokter baugh Nou...

big mama *doodsbang, komt overeind* Is er? - iets? - iets dat ik? - niet - weet?

Met deze paar woorden, deze geschrokken, heel zachtjes gestelde vraag, overziet Big Mama haar vijfenveertigjarige geschiedenis met Big Daddy, haar enorme, bijna genant trouwe en naïeve adoratie voor Big Daddy, die iets gehad moet hebben dat Brick ook heeft, en die zichzelf zo geliefd heeft gemaakt door een 'simpele methode' toe te passen: zelf zo weinig liefhebben, dat de aantrekkelijke afstandelijkheid intact blijft, gekoppeld aan, net als bij Brick, mannelijke schoonheid. Big Mama straalt een zekere waardigheid uit op dit moment: het is bijna of ze ineens niet meer dik is.

dokter baugh *na een stilte, ongemakkelijk* Ja? - nou -

big mama Ik! - wil het - wéten...

Onmiddellijk houdt ze haar vuist voor haar mond alsof ze die verklaring weer wil intrekken. Dan rukt ze, om één of andere merkwaardige reden, de verlepte corsage van haar borst, smijt 'm op de grond en vertrapt 'm met haar kleine, dikke voeten.

Iemand heeft gelogen! - Ik wil het weten!

mae Ga zitten, Big Mama, ga hier op de bank zitten.

margaret *snel* Brick, ga nou bij Big Mama zitten.

big mama Wat is er dan, wat is er dan?

dokter baugh Het onderzoek dat Big Daddy Pollitt heeft gekregen is het grondigste dat ik ooit heb meegemaakt, in al die jaren dat ik de Ochsner Kliniek ken.

gooper En het is één van de beste klinieken van het land.

mae Dé beste van het land - punt!

Om een onbegrijpelijke reden geeft ze Gooper in het voorbijgaan een keiharde stomp. Hij haalt uit naar haar hand terwijl hij naar het gezicht van zijn moeder blijft kijken.

dokter baugh Ze waren natuurlijk al negenennegentig komma negen procent zeker voordat ze eraan begonnen.

big mama Zeker waarvan, zeker waarvan, zeker van - wat? - wat!

Haar adem blijft steken in een geschrokken snik. Mae geeft haar vlug een kus. Ze werpt Mae ferm van haar af, terwijl ze naar de dokter blijft kijken.

mae Sterk zijn, Mammie!

brick *in de deuropening, zachtjes*

By the light, by the light,

Of the sil-ve-ry mo-ooo-n...

gooper Hou je kop, Brick!

brick Sorry...

Hij wandelt het balkon op.

dokter baugh Luister, Big Mama, ze hebben nu een stukje van het gezwel afgesneden, een monster van het weefsel en -

big mama Gezwel? Jullie hebben tegen Big Daddy gezegd -

dokter baugh Wacht even.

big mama *fel* Jullie hebben tegen mij en Big Daddy gezegd dat er niks mis met 'm was behalve -

mae Big Mama, ze hebben altijd -

gooper Laat de dokter nou even, ja?

big mama - een kleine spastische afwijking van -

Haar adem stukt in gesnik.

dokter baugh Ja, dat hebben we inderdaad tegen Big Daddy

gezegd. Maar we hebben dat stukje weefsel laten onderzoeken en

het spijt me dat ik het zeggen moet, maar de test was positief. Het

is dus - nou ja - kwaadaardig...

Stilte.

big mama Kanker?! Kanker?!

Dr. Baugh knikt ernstig. Big Mama slaakt een lange, haperende

kreet.

mae en gooper Stil maar, Big Mama, je moest het weten...

big mama *luid* Waarom hebben ze dat ding niet meteen

weggesneden? Hè? Hè?

dokter baugh 't Is te ver uitgezaaid, Big Mama, teveel organen zijn

aangetast.

mae Big Mama, de lever is aangetast, en de nieren ook, allebei! Het

is te vergevorderd voor wat ze noemen -

gooper - het risico van een operatie.

mae - Uh-huh...

Big Mama hapt naar adem alsof ze stervende is.

dominee tooker Tss, tss, tss, tss, tss!

dokter baugh Ja, 't is te laat om te snijden.

mae Daarom ziet-ie zo geel, Mammie!

big mama Ga weg, Mae, blijf uit mijn buurt!

Ze staat op.

Ik wil Brick! Waar is Brick? Waar is mijn enige zoon?

mae Mama! Zei ze nou 'enige zoon'?

gooper Wat ben ik dan?

mae Een nuchtere, verantwoordelijke man met vijf prachtige

kindjes! - Zes!

big mama Ik wil dat Brick het me vertelt! Brick! Brick!

margaret *was in een hoekje in gedachten verzonken en komt nu*

overeind Brick was zo van streek dat-ie weer naar buiten is gegaan.

big mama Brick!

margaret Mama, laat mij het je vertellen!

big mama Nee, nee, weg jij, jij bent niet mijn bloed!

gooper Mama, ik ben je zoon! Luister naar mij!

mae Gooper is je zoon, Mama, je eerste kind!

big mama Gooper heeft Big Daddy nooit gemogen.

mae *alsof ze vreselijk geschrokken is* Dat is niet wáár!

Er valt een stilte.

De geestelijke kucht en staat op.

dominee tooker *tegen Mae* Ik denk dat dit een goed moment is om er tussenuit te knijpen.

mae *lief en droevig* Ja, dominee Tooker, gaat u maar.

dominee tooker *voorzichtig* Goedenavond, goedenavond, iedereen, God zegene u... en dit huis...

Hij glipt weg.

dokter baugh 't Is een goeie vent, maar hij heeft geen tact. Heeft het steeds over mensen die een gedenkraam hebben geschonken - en niet één gedenkraam, nee, hij heeft er wel twaalf genoemd, en dan zei hij hoe afschuwelijk het was als iemand doodging zonder testament, met al die wettelijke toestanden enzo.

Mae kucht, en wijst naar Big Mama.

Nou, Big Mama...

Hij zucht.

big mama Het is allemaal een misverstand. Het is maar een boze droom, ik weet het.

dokter baugh We zullen het voor Big Daddy zo comfortabel mogelijk maken.

big mama Ja, ik heb gewoon een nare droom, dat is alles, het is gewoon een vreselijke nachtmerrie.

gooper Ik denk dat Big Daddy wel pijn heeft, maar dat niet wil toegeven.

big mama Gewoon een droom, een nare droom.

dokter baugh Dat doen heel veel mensen, die denken dat als ze niet toegeven dat ze die pijn hebben, ze dan als het ware aan de werkelijkheid kunnen ontsnappen.

gooper *met plezier* Ja, die mensen worden daar heel handig in, die worden daar echt heel handig in.

mae Gooper en ik denken -

gooper Hou je mond, Mae! Big Daddy zou eigenlijk aan de morfine moeten.

big mama Niemand geeft Big Daddy morfine.

dokter baugh Nou, Big Mama, als die pijn komt, komt die
ongenadig hard, en dan gaat Big Daddy dat spuitje nodig hebben.

big mama Luister goed, niemand gaat Big Daddy morfine geven.

mae Big Mama, je wilt Big Daddy niet zien lijden, je weet dat je -

Gooper, die naast haar staat, geeft haar een wilde duw.

dokter baugh *terwijl hij een pakketje op tafel legt* Ik laat dit hier
achter, zodat jullie het niet hoeven te gaan halen bij een
plotselinge aanval.

mae Ik weet hoe ik een injectie moet geven.

gooper Mae heeft een cursus EHBO gedaan in de oorlog.

margaret Om één of andere reden denk ik niet dat Big Daddy zou
willen dat Mae hem een injectie geeft.

mae Denk je dat-ie wil dat jij het doet?

Dr. Baugh staat op.

gooper Dokter Baugh gaat weg.

dokter baugh Ja, ik moet gaan. Nou, tanden op elkaar, Big Mama.

gooper *gekscherend* Haar kunstgebit bedoelt u?

Big Mama zit te snikken.

Niet doen, Big Mama.

mae Kom 'ns bij me zitten, Big Mama.

gooper *bij de deur bij Dr. Baugh* Zo, dokter, we stellen het zeer op prijs wat u allemaal heeft gedaan. We zijn u echt heel dankbaar voor

-

Dr. Baugh is weggelopen zonder hem ook maar even aan te kijken.

Ik neem aan dat de dokter veel aan z'n hoofd heeft maar het zou geen kwaad kunnen als-ie zich iets menselijker zou opstellen...

Big Mama snikt.

Sterk zijn, Mammie.

big mama Het is niet waar, het is - gewoon níet waar, dat weet ik!

gooper Mama, zo'n onderzoek liegt niet!

big mama Waarom wil jij je vader zo graag dood zien?

mae Big Mama!

margaret *kalm* Ik begrijp wat Big Mama bedoelt.

mae *fel* Oh ja?

margaret *zachtjes en heel bedroefd* Ja, ik denk dat ik het begrijp, ja.

mae Voor een nieuwkomer in de familie begrijp je dan al verdomd veel.

margaret Begrip is hier hard nodig.

mae Ik neem aan dat het bij jou thuis ook hard nodig was, Maggie,
met het drankprobleem van je vader, en nu dat van Brick!

margaret Brick heeft helemaal geen drankprobleem. Brick adoreert
Big Daddy. Deze situatie vergt heel veel van hem.

big mama Brick is Big Daddy's lieveling, maar hij drinkt teveel en
daar maak ik me zorgen over, en Big Daddy ook, en Maggie, jij
moet ons helpen, jij moet Big Daddy en mij helpen om Brick er
weer bovenop te krijgen. Want Big Daddy gaat eraan kapot als Brick
zichzelf niet tot de orde roept en de zaak in eigen hand neemt.

mae Welke zaak, Big Mama?

big mama De zaak.

Mae en Gooper wisselen een snelle, agressieve blik.

gooper Big Mama, je hebt een shock gehad.

mae Ja, we hebben allemaal een shock gehad maar...

gooper We moeten realistisch zijn -

mae Big Daddy zou nooit, maar dan ook echt nooit zo stom zijn om -

gooper Om het bedrijf in onverantwoordelijke handen achter te
laten!

big mama Big Daddy gaat het bedrijf in niemands handen achterlaten. Big Daddy gaat namelijk niet dood. Ik wil dat jullie dat allemaal goed in je oren knopen!

mae Mammie, mammie, Big Mama, wij zijn net zo hoopvol en optimistisch als jij over de vooruitzichten van Big Daddy, we geloven in het gebed - maar toch zijn er bepaalde zaken die we moeten bespreken en waar we iets mee moeten, want anders - gooper We moeten nadenken over de eventuele gevolgen en dit is het moment... Mae, wil jij mijn koffertje even halen alsjeblieft, dat ligt op onze kamer.

mae Ja, schat.

Ze staat op en loopt de kamer uit door de haldeur.

gooper *over Big Mama heen staand* Nou, Big Mama. Wat je daarnet zei was niet helemaal waar en dat weet je. Ik heb altijd van Big Daddy gehouden op mijn eigen bescheiden manier. Dat heb ik nooit van de daken geroepen, en ik weet dat Big Daddy ook altijd dol op mij is geweest, en dat hoefde van hem ook niet aan de grote klok.

Mae komt terug met Goopers koffertje.

mae Gooper, schat, hier is je koffertje.

gooper *terwijl hij het koffertje aan haar teruggeeft* Dank je wel...

En ja, natuurlijk is mijn relatie met Big Daddy anders dan die van Brick.

mae Jij bent acht jaar ouder dan Brick en jij hebt altijd veel meer verantwoordelijkheden moeten dragen dan Brick. Hij heeft in z'n leven nooit iets anders hoeven dragen dan een voetbal of een glas whisky.

gooper Mae, wil je me laten uitpraten alsjeblieft?

mae Ja, schat.

gooper Want, er komt heel wat bij kijken om een bedrijf als dit te runnen.

mae In je eentje.

Margaret is het balkon opgelopen, en we horen haar zachtjes Brick roepen.

big mama Dat heb jij helemaal nooit hoeven doen! Waar heb je het over? Alsof Big Daddy al dood was en begraven, hoezo moest jij dit in je eentje runnen? Nou ja zeg, jij hebt hem alleen maar geholpen met een paar zakelijke dingetjes terwijl je gewoon in je kantoor in Memphis zat!

mae Oh, mammie, mammie, Big Mammie! Laten we eerlijk zijn!
Gooper heeft zich vijf jaar lang met hart en ziel gegeven om de zaak overeind te houden, vanaf het moment dat Big Daddy's gezondheid achteruit ging. Gooper zal dat nooit hardop zeggen, Gooper heeft dat ook nooit als een plicht gezien, hij deed het gewoon. En wat deed Brick in de tussentijd? Brick is blijven hangen in zijn roemrijke jaren op school! Zevenentwintig jaar en nog steeds aan het voetballen!

margaret *keert alleen terug* Over wie heb jij het? Brick?

Voetballen? Hij is geen voetballer en dat weet je best. Brick is sportverslaggever bij de televisie en één van de beroemdste van het land!

mae Ik had het over wat hij was.

margaret Wat mij betreft stop jij gewoon met praten over mijn man.

gooper Ik heb het recht om het over mijn broer te hebben met andere leden van mijn eigen familie, en daar hoor jij niet bij. Ga toch lekker naar buiten en neem ook een borrel.

margaret Zoveel rancune tegenover een broer heb ik nog nooit gezien.

gooper En andersom dan? Man, hij kan niet eens samen met mij in één kamer zijn.

margaret Dit is een doelbewuste lastercampagne om de walgelijkste en smerigste reden die er bestaat, en ik weet welke! Hebzucht, hebzucht, hebzucht!

big mama Oh, ik ga gillen! Ik ga zometeen gillen als dit niet ophoudt!

Gooper is op Margaret toegestapt met gebalde vuisten langs zijn lichaam alsof hij van plan is haar te slaan. Mae trekt weer een heel naar gezicht achter Margarets rug.

margaret We blijven hier alleen vanwege Big Mama en Big Daddy. Als het waar is wat ze zeggen over Big Daddy, dan gaan we hier weg zodra het voorbij is. En geen seconde later.

big mama *snikt* Margaret. Kind. Kom hier. Kom 'ns naast Big Mama zitten.

margaret Lieve mammie. Het spijt me, het spijt me, ik - ! *Ze buigt haar lange, elegante nek om haar voorhoofd tegen Big Mama's schouder te drukken die opbolt onder het zwarte chiffon.*

gooper Oh wat prachtig, wat ontroerend, deze demonstratie van toewijding!

mae We weten toch waarom ze geen kinderen heeft? Ze heeft geen kinderen omdat haar grote knappe sportman niet met haar naar bed wil!

gooper Jullie laten me dit gewoon niet op een nette manier doen, hè? Oké - Mae en ik hebben vijf kinderen en nummer zes is onderweg! Het kan me geen ene reet schelen of Big Daddy mij aardig vindt of niet of ooit heeft gevonden of niet of ooit zal vinden of niet! Ik appeleer alleen aan een soort algemeen fatsoen, en dat er wel eerlijk gespeeld moet worden. Ik zal jullie de waarheid zeggen. Ik neem het Big Daddy heel erg kwalijk dat hij Brick altijd heeft voorgetrokken, al vanaf zijn geboorte, en dat hij mij behandelde als oud vuil, en soms dat nog niet eens. Big Daddy gaat dood aan kanker, het is uitgezaaid in zijn hele lichaam, het heeft al zijn belangrijkste organen aangetast, inclusief zijn nieren en op dit

moment is de uremie al ingezet en we weten allemaal wat uremie is, uremie betekent dat het hele systeem vergiftigd raakt omdat het lichaam het niet meer voor elkaar krijgt om de giftige stoffen af te breken.

margaret *in zichzelf, voorop het toneel, sissend* Giftige stoffen in je hoofd zul je bedoelen!

gooper *door haar heen* Ik wil een eerlijke behandeling en die ga ik krijgen ook. En zo niet, als er achter mijn rug bepaalde trucs worden uitgehaald, of voor mijn neus - ik ben niet voor niets bedrijfsjurist, ik weet hoe ik mijn eigen belangen moet beschermen. Ah! Een late opkomst!

Brick komt binnen van het balkon, met een serene, wazige glimlach, en in zijn hand een leeg glas.

mae Ziedaar, onze zegerijke held!

gooper De legendarische Brick Pollitt! Weet u nog? Hoe zouden we hem ooit vergeten?

mae Het lijkt of-ie geblesseerd is geraakt!

gooper Ik ben bang dat je de marathon dit jaar wel kunt vergeten,
Brick!

Mae lacht haar schelle lach.

Of was het nou hordenlopen waar je zo goed in was?

mae Hij is kampioen bij de bier-estafette, schat.

gooper Oh ja, dat was het, ik wist dat het iets met rennen was!

margaret Je moet ophouden je woede en jaloezie af te reageren op een ziek iemand.

big mama En nu stil, jullie allebei, ik meen het, stil, allemaal, stil!

gooper Goed, Big Mama. Een familiecrisis brengt bij iedereen het beste en het slechtste naar boven.

mae Zo is dat.

margaret Amen!

big mama Stil, zei ik! Geen gebekvecht in mijn huis, ik wil het niet hebben.

Mae geeft Gooper een seintje richting koffertje. Bricks glimlach is breder maar ook vager geworden. Terwijl hij een drankje inschenkt, zingt hij zachtjes.

brick

Show me the way to go home,

I'm tired and I want to go to bed,

I had a little drink about an hour ago -

gooper *tegelijktijd* Big Mama, je weet dat ik morgenochtend
weer naar Memphis moet voor die rechtszaak van de Parkers.

*Mae is op het bed gaan zitten en schikt wat papieren die ze uit het
koffertje heeft gehaald.*

brick *gaat door met het liedje*

Wherever I may roam,

On land or sea or foam.

big mama Oh ja, Gooper?

mae Jaaa.

gooper Daardoor ben ik gedwongen om - om nu een kwestie op te
werpen die -

mae Die te belangrijk is om uit te stellen!

gooper Als Brick nuchter was, had hij hier bij moeten zijn.

margaret Brick is hier. Wij zijn er.

gooper Oké, goed. Ik laat jullie nu een opzetje zien dat mijn

partner Tom Bullit en ik hebben gemaakt - een soort

proefoverdracht zeg maar.

margaret Oh, dat is het! Dan ben jij hier de baas en ga jij over het geld zeker?

gooper Dit hebben we gedaan meteen nadat we het rapport van Big Daddy van de Ochsner Kliniek binnenkregen. En we hebben dit gedaan, ik bedoel we hebben dit proefopzetje gemaakt met hulp en advies van de voorzitter van de Raad van Bestuur van de Zuidelijke Plantahs Kredietbank in Memphis, meneer C.C. Bellows, een man die de belangen behartigt van de bedrijven van alle prominente families in West-Tennessee en de Delta.

big mama Gooper?

gooper *gaat voor Big Mama op zijn hurken zitten* Dit is dus niet eh - definitief, of wat ook. Dit is alleen maar een eerste schets. Maar het is wel een basis - een ontwerp - een mogelijk, haalbaar - plan!

margaret Ja, dat zal best.

mae Het is een plan om het grootste bedrijf van de hele Delta te beschermen tegen onverantwoordelijk beleid -

big mama En nu luisteren jullie naar mij, allemaal, luisteren nou! Er wordt niet meer gebekvecht in mijn huis! En Gooper, jij legt dat nu weg voor ik het uit je handen ruk en in stukken scheur. Ik weet niet

wat er in zit en ik wil het verdomme ook niet weten. Ik praat nu in Big Daddy-taal; ik ben zijn vrouw, niet zijn weduwe, ik ben nog steeds zijn vrouw! En ik zeg het zoals hij het zou zeggen en -
gooper Big Mama, wat ik hier heb is -
mae Gooper heeft je net uitgelegd dat dit alleen maar een plan is...
big mama Kan me niet schelen wat je daar hebt. Je legt het gewoon terug waar het lag, en je laat het me niet meer zien, geen glimp van dat mapje wil ik zien! Heb je dat begrepen? Met je ontwerp! Plan! Proef! Opzetje! Ik zou zeggen - wat zegt Big Daddy altijd als hij ergens van walgt?

brick *bij het barretje* Dan zegt Big Daddy: 'gelul'.

big mama *terwijl ze opstaat* Precies - gelul! Ik zeg ook: 'Gelul!', net als Big Daddy!

mae Ik denk niet dat we nu grof in de mond moeten -

gooper Iets in mij wordt zo verschrikkelijk kwaad als ik jullie zo hoor praten.

big mama Niemand pakt hier iets! - tot Big Daddy het loslaat, en misschien, heel misschien, dan nog niet! Nee, dan nog niet!

brick *zingt*

You can always hear me singin' this song,

Show me the way to go home.

big mama Brick ziet er vanavond precies zo uit als hij toen hij klein was, als hij lekker aan het ravotten was en dan helemaal bezweet thuiskwam, met van die blozende wangen, en moe, met zijn - prachtige rode krullen...

Ze komt naar hem toe en strijkt met haar dikke, trillerige hand door zijn haar. Hij trekt zich terug, zoals hij dat doet bij elk lichamenlijk contact, en gaat fluisterend door met het liedje, terwijl hij de ijsemmer openmaakt en de ijsblokjes één voor één laat vallen alsof hij bezig is met één of andere belangrijke scheikundige formule.

De tijd gaat zo snel. Niets gaat sneller. De dood komt te vroeg - nog voor je een beetje bekend bent met het leven word je al op je schouder getikt... Och, weet je, we moeten gewoon van elkaar houden en allemaal bij elkaar blijven, zo dicht als we kunnen, juist nu zoiets duisters dit huis is binnen-gedrongen.

Ondertussen omhelst ze Brick, onhandig, met haar hoofd tegen zijn schouder.

Gooper heeft de papieren teruggegeven aan Mae die ze weer in het koffertje stopt waarbij ze duidelijk wil laten zien hoe ernstig haar geduld op de proef is gesteld.

gooper Big Mama? Big Mama?

Hij staat achter haar, stijf van de spanning, jaloers op zijn broer.

big mama *zich niet bewust van Gooper* Brick, je hoort me wel, hè?

margaret Brick hoort u, Big Mama, hij begrijpt alles wat u zegt.

big mama Oh, Brick, zoon van Big Daddy! Big Daddy houdt zoveel

van je! Weet je wat zijn allerliefste wens zou zijn? Dat jij hem,

voordat hij van ons heengaat, als Big Daddy ooit van ons heen moet

gaan, dat jij hem een kind zou schenken, een kleinzoon die net zo

op zijn zoon lijkt als zijn zoon op Big Daddy lijkt!

mae *klikt het koffertje dicht; een detonerend geluid* Wat jammer

toch dat Maggie en Brick daar niet aan kunnen voldoen!

margaret *zacht maar krachtig* Luister allemaal.

Ze steekt over naar het midden van de kamer, haar handen stijf

samengevouwen.

mae Waarnaar, Maggie?

margaret Ik wil jullie iets meedelen.

gooper Jij wilt iets met ons delen, Maggie?

margaret Brick en ik - krijgen een kindje!

Big Mama hapt luid naar adem.

Stilte.

Big Mama komt overeind.

big mama Maggie! Brick! Dit is te mooi om waar te zijn.

mae Dat kun je wel zeggen.

big mama Och jeetje! Dit is Big Daddy's liefste wens, zijn liefste wens gaat in vervulling! Ik ga het hem nu meteen zeggen voordat hij -

margaret Dat doen we morgenochtend wel. Stoor hem nu maar niet.

big mama Ik wil het hem vertellen voordat-ie gaat slapen, ik ga hem nu meteen vertellen dat zijn liefste wens is uitgekomen! En Brick! Een kindje zal ervoor zorgen dat jij weer tot jezelf komt en dat je stopt met drinken! *pakt het glas uit zijn hand* De verantwoordelijkheden van het vaderschap zullen -

Haar gezicht verkrampst en ze maakt een opgewonden gebaar; ze barst in snikken uit en holt huilend de kamer uit.

Ik ga het Big Daddy nu meteen vertellen!

Haar stem sterft weg in de hal. Brick haalt licht zijn schouders op en laat een ijsblokje in een nieuw glas vallen. Margaret komt zijn kant opgesneld, fluistert iets, en schenkt hem een drankje in terwijl ze hem intens aankijkt.

brick *koel* Dank je wel, Maggie, een lekker vol glas.

Mae is bij Gooper gaan staan. Ze geeft hem een venijnige duw, waarbij ze een zacht sissend geluid maakt en een woedend gezicht trekt.

gooper *terwijl hij haar wegduwt* Brick, zou je nog een heel klein beetje voor mij over kunnen laten?

brick Tuurlijk Gooper, ga je gang, jongen.

gooper Oké.

mae *schel* We weten natuurlijk dat dit -

gooper Houd je mond, Mae!

mae Nee, ik houd mijn mond niet! Ik weet dat ze dit gewoon verzonnen heeft!

gooper Ik zei: 'Kop dicht', godverdomme!

margaret Goedemorgen! Ik wist niet dat mijn bescheiden mededeling zo'n storm zou veroorzaken!

mae Die vrouw is niet zwanger!

gooper Wie zei dat ze dat was dan?

mae Zij!

gooper Maar de dokter niet. Dokter Baugh niet.

margaret Ik ben niet bij dokter Baugh geweest.

gooper Bij wie ben je dan wel geweest, Maggie?

margaret Bij één van de beste gynaecologen van het Zuiden.

gooper Uh huh, uh huh! - ik snap het... *pakt een potlood en een opschrijfboekje* Mogen wij zijn naam weten, alstublieft?

margaret Nee, dat mag u niet, Meneer de Openbaar Aanklager!

mae Hij heeft geen naam, want hij bestaat niet!

margaret Oh jawel, hij bestaat, en mijn kindje ook, Bricks baby!

mae Je kan geen kind krijgen van een man die niet met je naar bed gaat tenzij je denkt dat jij -

Brick heeft een plaatje opgezet. Mae wordt onderbroken door een scat-nummer.

gooper Zet die muziek uit!

mae We weten dat je liegt omdat wij alles horen wat jullie zeggen.
Hij wil niet met jou naar bed, we horen jullie! Dus denk maar niet dat je ons in de maling kan nemen, pff, een beetje iemand voor de gek houden die doodgaat aan -

Een langgerekte kreet van pijn en woede vult het huis. Margaret zet de platenspeler zacht. De kreet wordt herhaald.

Mae is onder de indruk Hoorde je dat, Gooper, hoorde je dat?
gooper Klinkt alsof de pijn is begonnen.

mae Ga kijken, Gooper!

gooper Kom mee, we laten deze tortelduifjes lekker in hun nestje!

Hij gaat als eerste de kamer uit.

Mae volgt, maar draait zich bij de deur om, ze vertrekt haar gezicht en maakt een sissend geluid richting Margaret.

mae Leugenaar!

Ze gooit de deur dicht. Margaret ademt opgelucht uit en loopt een beetje wankel naar Brick om zijn arm vast te pakken.

margaret Bedankt - dat je niks zei.

brick Oké, Maggie.

margaret Het was heel galant van je, dat je me niet liet vallen.

brick Hij is nog niet geweest.

margaret Wat niet?

brick De klik...

margaret De klik in je hoofd, schat? Waar je rustig van wordt?

brick Uh-huh. Hij is nog niet geweest... Daar moet ik wel voor
zorgen, anders kan ik niet slapen...

margaret Ik weet wat je bedoelt...

brick Geef me dat kussen uit de stoel 'ns aan, Maggie.

margaret Ik leg 'm op het bed voor je.

brick Nee, op de bank, waar ik slaap.

margaret Vanavond niet, Brick.

brick Ik wil 'm op de bank. Daar slaap ik.

*Hij is naar het barretje gehinkeld. Hij schenkt er drie in, snel
achter elkaar, en wacht af, in stilte. Ineens draait hij zich om, met
een glimlach en zegt Zo!*

margaret Wat?

brick De klik...

*Hij lijkt oneindig dankbaar als hij het balkon op hinkt met een
drankje. We horen zijn kruk als hij het beeld uit zwenkt. Dan, op*

een afstandje, begint hij voor zichzelf een vredig liedje te zingen. Margaret houdt wanhopig het grote kussen vast, alsof het haar enige metgezel is, een paar tellen, en gooit het dan op het bed. Ze stormt naar het barretje, neemt alle flessen in haar armen, draait zich om, twijfelt, maar rent er dan mee de kamer uit, terwijl ze de deur naar de schemerige hal op een kier laat staan. We horen dat Brick -nog steeds zingend- terughinkt op het balkon. Hij komt weer binnen, ziet het kussen op het bed, lacht fijntjes, bedroefd, en pakt het op. Hij heeft het onder zijn arm als Margaret terugkomt in de kamer. Margaret doet zachtjes de deur dicht en leunt ertegen, zwak glimlachend naar Brick.

margaret Brick, ik dacht altijd dat jij sterker was dan ik en ik wilde niet dat jij zomaar over me heen zou lopen. Maar weet je wat? Sinds je aan de drank bent, het is heel erg, maar ik ben nu sterker dan jij en kan nog meer van je houden! Laat dat kussen 'ns liggen. Ik leg het meteen terug hoor! Brick!

Ze doet alle lichten uit, behalve één bedlampje met een roze zijden kapje.

Ik ben wel echt naar een dokter geweest en ik weet wat ik moet doen en - Brick? Ik ben nu vruchtbaar, nu is voor mij het moment om zwanger te worden!

brick Ja, dat begrijp ik, Maggie, maar hoe wil jij zwanger worden van een man die verliefd is op de drank?

margaret Door zijn drank op te bergen achter slot en grendel en ervoor te zorgen dat hij doet wat ik wil voordat ik hem de sleutel geef!

brick Heb je dat gedaan, Maggie?

margaret Ga maar kijken. Die bar is verdomd leeg vergeleken met daarnet!

brick Wel godverdomme...

Hij reikt naar zijn kruk maar zij is hem voor; ze holt het balkon op, slingert de kruk over de balustrade en komt hijgend weer binnen. Rennende voetstappen. Big Mama stormt de kamer in, het gezicht helemaal scheef, naar adem happend, stotterend.

big mama Oh mijn God, oh mijn God,
oh mijn God, waar ligt het?

margaret Zoekt u dit, Big Mama?

big mama Ik kan het niet aan, oh God!

Oh Brick! Brick, lieverd!

Ze holt op hem af. Hij draait zijn gezicht weg van haar snikkende kussen. Margaret kijkt toe met een strakke glimlach.

Mijn zoon, Big Daddy's jongen! Little Daddy!

De kreunende schreeuw klinkt weer.

Ze holt de kamer uit, snikkend.

margaret En dus gaan we die leugen vanavond waar maken, en als dat gebeurd is, zet ik die flessen weer terug en worden we samen dronken, hier, vanavond, in dit huis waar de dood is binnengestapt... -

Wat zeg je ervan?

brick Ik zeg niks. Er valt niks te zeggen volgens mij.

margaret Oh zwakke mensen, mooie zwakke mensen! - die het gewoon opgeven. Wat jullie willen is iemand *doet het roze lampje uit* die jullie vasthoudt. Voorzichtig, heel voorzichtig, en liefdevol! En *het doek begint langzaam te vallen* ik hou echt van je, Brick, echt!

brick *glimlachend, charmant in zijn droefheid* Zou toch grappig
zijn als dat waar was...

Het doek valt.

Kat op een heet zinken dak ging in première op 17 juni 2012 in
Toneelschuur Haarlem.

Oorspronkelijke titel: *Cat on a hot tin roof*.

De vertaling is gebaseerd op de eerste versie die Tennessee Williams
schreef in 1955.

Regie: Jacob Derwig

De voorstelling *Kat op een heet zinken dak* is een co-productie van Toneelgroep Amsterdam en Toneelschuurproducties in het kader van TA-2, het platform van Toneelgroep Amsterdam voor de ontwikkeling van (regie)talent.

Jacob Derwig (1969) maakte van 1990 tot en met 2004 deel uit van toneelgezelschap 't Barre Land. Tussen 1995 en 1999 speelde hij ook bij De Trust. Sinds 2005 is hij acteur bij Toneelgroep Amsterdam.

Daarnaast is hij te zien in verschillende films en televisieseries. Hij werd onderscheiden met een Gouden Kalf in 2002, de Mary Dresselhuys-prijs in 2004, een Arlechinno in 2006 en de Paul Steenbergen-penning in 2008. Voor zijn rol in *Kinderen van de Zon* ontving hij in 2011 de Louis d'Or. Met *Kat op een Heet Zinken Dak* maakte hij zijn regiedebuut bij Toneelgroep Amsterdam ism de Toneelschuur Haarlem.

Eerder vertaalde Derwig al *Platonov* van Anton Tsjechov voor 't Barre Land.

Kim van Kooten (1974) is actrice en scenarioschrijfster. Ze speelde onder andere in de films *Zusje*, *Mariken* en *Phileine zegt sorry*, waarvoor ze in 2003 een Gouden Kalf kreeg. Op televisie was te zien in series als *Evelien* en *In therapie*. Haar eerste scenario was voor Theo van Gogh: *Blind Date*. In 2007 schreef ze het succesvolle *Alles is liefde*, en in november 2012 komt *Alles is familie* in de bioscoop. Van Kooten vertaalde eerder *Verre Vrienden* van Alan Ayckbourn voor het Nationale Toneel.

Tennessee Williams (1911-1983) wordt gezien als één van de grootste toneelschrijvers van de vorige eeuw. Hij schreef onder meer *The Glass Menagerie* en *A Streetcar Named Desire*. In haarscherpe en muzikale dialogen dringt Williams door tot een existentiële gevoelslaag waarbij hij als geen ander de complexiteit van zijn personages bloot weet te leggen. Vaak balanceren zij op het randje van de maatschappij tussen een zelfgekozen of opgelegd isolement. In zijn werk zijn de vergankelijkheid en de druk van het sociale milieu op het individu voortdurend voelbaar. Williams schreef elke dag. Het was zijn manier om met de tragiek van het leven om te gaan, waarin alcohol en homoseksualiteit twee eenzame constanten waren. Een leven dat vooral werd gekenmerkt door de angst voor verlies, verval en de dood.

‘People used to think that Tennessee Williams’s plays were about sex and violence. How wrong they were -they are about love and survival’

